

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

Стенограма пленарного засідання

24 лютого 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

Стенограма пленарного засідання

24 лютого 2023 року

Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 24 лютого 2023 року)

Частина третя

Виступ Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУКА Р.О. з нагоди першої річниці повномасштабного вторгнення з боку російської федерації	...9
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...12
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів демократичних держав та міжнародних організацій з нагоди річниці початку повномасштабної загарбницької війни російської федерації проти України»	...12
Прийняття рішення про трансляцію у слоті телеканалу «Рада» відеозапису пленарного засідання Верховної Ради України від 24 лютого 2023 року в частині обговорення та прийняття рішення щодо Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів демократичних держав та міжнародних організацій з нагоди річниці початку повномасштабної загарбницької війни російської федерації проти України»	...20
Прийняття постанов Верховної Ради України: «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Солода Ю.В.»	...21
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Королевської Н.Ю.»	...21
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Волошина О.А.»	...21

«Про Звернення Верховної Ради України до національних парламентів держав-учасниць першого Парламентського саміту Кримської платформи з нагоди 9-ої річниці спроби анексії та тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя російською федерацією щодо консолідації дій, спрямованих на подальший спротив окупації півострова та подолання наслідків такої окупації після її припинення»	...25
«Про звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій), що мають ознаки геноциду проти українського народу в частині здійснення примусової депортації до держави-агресора або в межах окупованих територій України дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України та з вимогою щодо повернення цих дітей їх батькам або законним представникам»	...25
Прийняття законів України:	
«Про денонсацію Договору між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки»	...26
«Про вихід з Угоди про створення Чорноморської Групи Військово-Морського Співробітництва від 2 квітня 2001 року»	...26
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зареєстрованого місця проживання неповнолітніх осіб на період тимчасової окупації Російською Федерацією території України»	...30
Внесення зміни до статті 2 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо удосконалення нормативно-правового регулювання діяльності Національної гвардії України	...30

Внесення змін до:	
деяких законів України щодо захисту державного кордону України	...31
Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»	...31
Голосування пропозиції про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо вдосконалення засад організації та ведення руху опору»	...55
Внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги»	...55
Заяви депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...57, 59
Внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу щодо розвитку високоефективної когенерації»	...58
Прийняття рішення про усунення неузгодженостей та неточностей у тексті прийнятого Закону України «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом»	...60
Прийняття Закону України «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів»	...62
Відхилення проектів законів України:	
«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України»	...63

«Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо справляння податків і зборів, інших обов’язкових платежів, об’єктом оподаткування якими є транспортні засоби»	...63
«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України»	...63
«Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України»	...63
«Про внесення змін до Митного кодексу України щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України»	...63
Внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України	...69
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...70
Внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні	...70
Оголошення запитів народних депутатів України	...71
Інформація про: увільнення від виконання обов’язків заступниці голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» народного депутата України Янченко Галини Ігорівни	...73

створення у Верховній Раді України міжфракційного депутатського об'єднання «ВПО України» ...73

припинення повноважень Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим ...73

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
24 лютого 2023 року, 10 година 16 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих на ньому рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег відповідально ставитися до прийнятого українським парламентом рішення задля забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, давайте привітаємо присутніх сьогодні у залі засідань Верховної Ради керівників та членів постійних делегацій національних парламентів, Парламентської Асамблеї Ради Європи та Парламентської Асамблеї НАТО, які представляють такі країни: Азербайджанська Республіка, Королівство Бельгія, Королівство Іспанія, Естонська Республіка, Латвійська Республіка, Литовська Республіка, Республіка Молдова, Румунія, Турецька Республіка, Фінляндська Республіка, Французька Республіка, Республіка Хорватія, Чорногорія (*Оплески*).

Вітаємо також присутніх сьогодні з нами членів національних парламентів Албанії, Бельгії, Грузії та Молдови (*Оплески*).

Шановні народні депутати, за парламентською традицією розпочнемо роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати! Шановні гості Верховної Ради України! Рік тому, 24 лютого 2022 року, розпочалася неспровокована, повномасштабна збройна агресія російської федерації проти нашої держави. Так склалося у новітній історії, що в лютому нам доводиться проходити доленосні для держави випробування, і водночас саме в такі часи українці демонструють героїзм, незламність,

здатність до прийняття знакових державотворчих рішень. Українці довели всім, що саме вибір людини, кожного з нас, є вирішальним, саме він творить історію.

Український народ зробив свій вибір, і ми обрали: свободу, а не рабство; демократію, а не диктатуру; гідність, а не безчестя. Вічна слава всім, хто боронить незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України!

Я прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх захисників і захисниць, які віддали життя за Україну, всіх жертв злочину агресії російської держави-терориста.

(Хвилина мовчання).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, прошу зайняти свої місця і деякий час перебувати на них.

До слова запрошується Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук *(Оплески)*.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дорогі українці та українки, побратими та посестри! Шановні іноземні гості! Рік – рік незламності, рік героїзму, рік початку повномасштабної війни. Я подумки повертаюся до того тривожного лютого світанку. Я до деталей пригадую минулорічний день, коли ми з вами опинилися в нових реаліях. Я вдячний кожному з вас, хто був того дня і протягом року продовжує працювати тут, у цьому пленарному залі, за те, що поруч, за те, що не втекли, за те, що не зрадили і не сховалися. Як казав наш великий Тарас: «Ми не лукавили з тобою, ми просто йшли. У нас нема зерна неправди за собою».

Але ми не мали права діяти інакше, коли на шляху ворога стали закривавлені, але нескорені Буча та Ірпінь, Бородянка і Гостомель, Маріуполь і «Азов-сталь», Дніпро і Харків, Херсон і Миколаїв, Суми і Запоріжжя, а ще Авдіївка і Мар'їнка, Лиман і Сіверськ, Соледар і Бахмут. Це топоніми нашої гідності і гордості, за кожним з яких стоїть безсмертний подвиг їхніх героїчних оборонців, які назавжди закарбувалися у національній пам'яті українського народу, яку вже ніхто і ніколи не зможе і не посміє стерти.

Я пишаюся, що разом з Президентом і урядом Верховна Рада забезпечила безперервне функціонування Української держави і суспільства в умовах воєнного стану. З моменту прийняття 24 лютого 2022 року обумовлених воєнним часом актів український парламент зберіг свою функціональність та з гідністю виконує покладену на нього українським народом і Конституцією функцію. Попри страшний удар, який прийняли на себе Збройні Сили, Національна гвардія, поліція, Служба безпеки, наші славетні прикордонники, розвідники, представники всіх інших служб, Україна не втратила управління внутрішніми процесами.

Вона зуміла зберегти стабільність фінансової, банківської, податкової систем, довівши тим самим, що є державою, а не випадковим утворенням, як це намагався подати ворог. Нас не Ленін придумав, як хтось з невігласів стверджує це на «болотах» (*Оплески*). Ми – велика нація, яка має понад тисячолітню історію державотворення і, що головне, дух незламності. Це той унікальний фундамент, який ніхто і ніколи не зумів знищити і на який обов'язково зійде наша майбутня перемога.

Незважаючи на загрозу ракетних обстрілів, попри те, що ворог уже бачив перед собою хрести і дзвіниці наших Софії і Лаври і повний гідності погляд Володимира Великого, ми зібралися в цьому залі, щоб приймати важливі для держави і суспільства рішення. Ми працювали тут протягом цих 365 днів і працюємо далі заради нашої спільної перемоги.

Я хочу окремо подякувати працівникам Апарату Верховної Ради, які сумлінно і віддано виконують свою роботу – важливу роботу, безцінну роботу (*Оплески*).

Шановні друзі, я сьогодні рідко згадуватиму цифри, тому що більше хочу говорити про змісти і результати, бо саме вони є показниками нашої роботи.

Ми прийняли всі необхідні законодавчі акти, спрямовані безпосередньо на протидію збройній агресії російської федерації, і дали чітку дефініцію як агресії, так і державі, що її здійснює. Ми повністю відкинули злочинну радянську і російську ідеологію та пропаганду, чужі нам тоталітарні символи і символіки, які проривалися до нас не лише на танках.

Глибоко усвідомлюючи, що українці і українки своїм потом і кров'ю заслужили бути членами великої і об'єднаної європейської родини, ми всі разом добилися надання Україні статусу кандидата на членство в Європейському Союзі (*Оплески*). Ми обов'язково всі разом станемо свідками початку переговорного процесу про вступ.

30 вересня минулого року, ставлячи свій підпис на спільній заявці про вступ України до НАТО, був і залишаюся переконаним, що членство в Альянсі є найвищою гарантією нашої безпеки (*Оплески*), в чому обов'язково треба переконати і тих, хто нас підтримує, і тих, хто не підтримує, і тих, хто сумнівається. Знаю, що це є одним із найголовніших завдань, як і те, що ми дуже близькі до нашої євроатлантичної мети.

Завдяки спільній і кропіткій роботі Європа і світ визнали і продовжують визнавати росію державою-терористом. Наші партнери і друзі надали і продовжують надавати чітке визначення злочинам російської федерації як геноциду Українського народу. Вони підтримали створення міжнародного спеціального трибуналу, щоб притягнути агресора до відповідальності за вбивства, катування, гвалтування. Так, ми не самі. І я, користуючись нагодою, хочу подякувати всім, хто поруч з нами у ці темні часи. Ми високо цінуємо і ніколи не забудемо тієї допомоги, яка надавалася Україні світом.

Ми особливо вдячні міжнародній парламентській родині. Навіть в умовах війни Україну відвідало близько 30 керівників зарубіжних національних парламентів (*Оплески*). Такою ж була і кількість міжнародних парламентських делегацій. Ми провели в Києві близько сотні міжнародних зустрічей, з трибуни Верховної Ради лунали виступи понад 20 високих представників іноземних держав, з кожним із яких ми говорили про військову, фінансову і гуманітарну підтримку України і окремо – про наших співгромадян, які вимушені були виїхати з України під загрозою російських обстрілів і зараз тимчасово перебувають у їхніх країнах, але, ми знаємо, вони обов'язково повернуться додому – в Україну.

Ми поклали початок парламентського виміру, ініційований Президентом України, – Кримської платформи. Ми обов'язково спільно реалізуємо «Формулу миру» Президента Зеленського, яка є формулою здорового глузду, тому прихильно сприймається всім цивілізованим світом. Її положення були підтримані абсолютною більшістю (141 держава) на вчорашньому засіданні Генеральної Асамблеї ООН (*Оплески*).

Наша національна трагедія – Голодомор 1932-1933 років – визнається світом актом геноциду Українського народу. Набат страшних років радянського терору чути сьогодні у гіркому плачі тих, хто через 90 років втратив своїх рідних і близьких у полум'ї цієї неспровокованої і безжальної агресії.

Але ми обов'язково вистоїмо і переможемо. Переможемо у цій війні, яка триває з 2014 року. Ми повернемо всі загарбані ворогом території. Ми звільнимо з російського полону кожного нашого воїна. Ми повернемо кожну українську дитину, викрадену росією. Ми відбудуємо Україну, і наш ренесанс буде ренесансом Європи і всього цивілізованого світу. Переконали, відновлення України стане справою честі всіх народів та країн, які поділяють принципи, за які українці і українки кладуть своє життя.

Але сьогодні Україна для світу це не просто носій цивілізаційних цінностей. Україна очистила від іржі ці цінності, ставши місцем, де за них воюють, віддають своє життя, де вони мають реальне, а не теоретичне чи бюрократичне значення. Путін, росія і кожен росіянин обов'язково заплатять за розв'язану ними війну. Це буде висока, але справедлива ціна, яку платитиме не одне покоління вбивць нашого народу, бо це і є справедливість (*Оплески*).

Шановні колеги, наша робота не була б можливою, якби не ті, кого сьогодні немає у цьому залі, хто на передовій. Серед нас є ті, хто захищав та продовжує захищати Україну зі зброєю в руках. Тому наші думки сьогодні з вами, героїчні захисники України, величні воїни великої країни (*Оплески*), з нашими волонтерами, які роблять неможливе для нашої перемоги, з нашими невтомними рятувальниками, які витягують людей з-під завалів, з енергетиками, які заживлюють наші міста і села після атак, з лікарями, які рятують життя воїнів і мешканців мирних міст і сіл, з вчителями, які навчають діточок у бомбосховищах, з хліборобами, які годують країну, з відповідальним бізнесом, який працює і чесно платить

податки. Наші думки і глибока вдячність усім тим, хто робить можливе і неможливе для перемоги. Давайте оплесками подякуємо кожному з них (*Оплески*), подякуємо кожному українцю і українці як невід'ємній частині незламного українського народу – народу, який неодмінно переможе, відбудує і примножить славу України.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 303.

Проголосували: за – 303, проти – 3, утрималося – 5, що менше ніж зазвичай. Це говорить про єдність.

Шановні колеги, я ще раз звертаюся до всіх колег з закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений Погоджувальною радою, вам наданий. Переходимо до їх розгляду.

Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів демократичних держав та міжнародних організацій з нагоди річниці початку повномасштабної загарбницької війни російської федерації проти України» ([№ 9034](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту постанови № 9034.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Слово надається Голові Верховної Ради України Руслану Олексійовичу Стефанчуку. Будь ласка.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, вашій увазі пропонується для розгляду проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів демократичних держав та міжнародних організацій з нагоди річниці початку повномасштабної загарбницької війни російської федерації проти України» (№ 9034).

24 лютого 2022 року російська федерація здійснила широкомасштабне вторгнення своєї регулярної армії на територію України. Цей неспровокований, нічим не виправданий збройний напад став продовженням російської агресії проти України, яку кремлівський режим розпочав у 2014 році. Протягом року російська федерація вдається до масованих артилерійських обстрілів та ракетних, бомбових ударів по населених пунктах і критичній інфраструктурі України.

Внаслідок збройної агресії понад 8 мільйонів українських громадян були змушені шукати порятунку за кордоном, майже 6,9 мільйона українців стали внутрішньо переміщеними особами. Своїми діями російська федерація вкотре грубо порушила державний суверенітет і територіальну цілісність України в рамках міжнародно визнаних кордонів та ряд міжнародно-правових актів багатостороннього і двостороннього характеру.

У проекті постанови пропонується закликати, зокрема, уряди і парламенти демократичних держав та міжнародних організацій збільшити військову допомогу та політичну підтримку Україні, посилити санкції проти країни-агресора, визнати російську федерацію державою-спонсором тероризму, а її дії геноцидом Українського народу, підтримати запропоновану Президентом України Володимиром Зеленським «Формулу миру», використати всі інструменти для притягнення до невідвортної відповідальності осіб, винних у вчиненні воєнних злочинів та злочинів проти людяності на території України, а також притягнення до відповідальності військово-політичного керівництва російської федерації за вчинення злочину агресії, створивши спеціальний міжнародний трибунал.

З огляду на зазначене прошу підтримати та проголосувати за цей проект постанови.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи...

Олександр Олександровичу Мережко, а від комітету буде виступ? Не треба? О'кей.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти (*Шум у залі*). А, всі по 3 хвилини. Добре. Тоді запишіться на виступи від фракцій і груп – по 3 хвилини.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, група «Платформа за життя та мир».

Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановний український народе! За цей рік Верховна Рада показала єдність позицій усіх політичних сил. Ми одностайно підтримували всі рішення, спрямовані на захист України, її територіальну цілісність, підтримку солдата і кожного українського громадянина.

Сучасна історія світу пишеться сьогодні Україною чорнилом української крові. Усі спричинені війною глобальні зсуви, що відбулися в геополітичній, економічній, соціальній, військово-політичній сферах, безповоротні. Вони призвели до суттєвих ціннісних змін, до змін у підходах безпеки, змусили держави чітко визначитися зі своєю позицією, змусили всі цивілізовані країни світу діяти. Як ніколи, після Другої світової війни світ згуртований у цій війні навколо України. Як ніколи, після Другої світової війни світ розділений між світлом і темрявою, і кордоном є ріка української крові, волі, сили, міцності, перемоги.

Уже не лишається нічого, що потребує доказів. 24 лютого чітко визначило «до» і «після», зокрема і внутрішньополітичні суперечності. Повномасштабне, загарбницьке вторгнення росії, яке мало на меті знищення суб'єктності нашої держави, беззаперечно свідчить про те, що російська федерація – держава-агресор. Ведення нею терористичної війни одночасно з військовими діями беззаперечно свідчить про те, що російська федерація – держава-терористка. Усі військові злочини проти цивільного населення, мільйони шукачів захисту за кордоном, мільйони внутрішньо переміщених людей, десятки тисяч депортованих, тисячі вкрадених дітей – все це беззаперечні свідчення геноциду української нації, злочини проти людяності.

Підтримка України світом є надзвичайною. Світовий порядок зазнає змін, коли Україна переможе. Але наразі полем бою є Україна, і кожен українець зі зброєю в руках, кожен цивільний, який працює на перемогу, кожен лікар, який лікує, кожен вчитель, який вчить, кожен комунальник, який відновлює, кожна дитина у бомбосховищі є учасниками бойових дій. Це має стосуватися і народних депутатів. Переконалий, кожен народний депутат, неprisутній у залі з 24 лютого,

має бути прирівняний до солдата, який залишив частину, і нести не просто політичну, а кримінальну відповідальність за свої дії.

Нам потрібен не умовний мир. Україні потрібна безумовна перемога. Перемога, в якій ворог знищений. Перемога, яка здобувається зі зброєю. Тому звертаючись до урядів демократичних країн, ми наголошуємо саме на такому розумінні кінця війни.

Слава Збройним Силам, зокрема Силам ТрО! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марія Миколаївна, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, таке шалене лицемірство. Знаєте, ті, хто ще рік тому точно планував цього дня відзначати тут роковини відновлення СРСР і, напевно, планував стати декорацією для легітимізації окупації України, сьогодні б'ють себе в груди і розказують, які вони шалені патріоти. Ми змушені це слухати і те, як Україні треба допомогти, коли вони своєю кривавою діяльністю несли сюди «русский мир» протягом десятиліть. Просто ганьба!

Але, колеги, сьогодні я хотіла б сказати про інше. Ми дев'ять років тримаємо фронт, форпост цивілізованого світу. Дев'ять років наші сили оборони тримають кордон демократії і права, верховенства права і надії на те, що міжнародне право буде відновлено. За останній рік світ нарешті схаменувся. За останній рік після початку повномасштабної агресії ми бачимо, що сталися тектонічні зсуви в політиці наших партнерів і ми отримуємо не лише гуманітарну, політичну, фінансову підтримку, а й реальну підтримку зброєю, тому що тієї сміливості, неймовірної сили наших Збройних Сил, наших сил оборони недостатньо для того, щоб перемогти в цій війні. Нам потрібні інструменти.

І в цьому зверненні до вільних націй світу ми просимо допомогти нам з цими інструментами, надати абсолютно всі види зброї, які дадуть можливість планувати операції, щоб вигнати варварську орду з нашої країни. Я переконана, нам це вдасться.

Але, колеги, нам треба не гасельно, а реально об'єднувати свої зусилля і для того, щоб продовжувати наполягати на цій допомозі, утримувати інтерес світу до нашої боротьби, священної боротьби, і одночасно робити свою домашню роботу,

щоб не втратити той історичний шанс, який нам дали разом з кандидатським статусом. Я переконана, ми можемо це зробити, але для цього маємо спільно працювати і ретельно виконувати нашу домашню роботу. Ми будемо і членами Європейського Союзу, і членами Північноатлантичного альянсу, тому що переможемо. Правда на нашому боці. У боротьбі між злом і добром Україна є воїном добра.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Гнатенку Валерію Сергійовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Добрий день, шановні колеги! Запропоноване звернення стане потужним сигналом для світу щодо необхідності подальшого опору неспровокованій збройній агресії проти нашої країни та якнайшвидшого пошуку шляхів встановлення миру, заснованих на міжнародному праві та відстоюванні національного суверенітету нашої держави Україна, звільнення її територій від окупації.

Одним із таких інструментів є формула миру, яку запропонував наш Президент Володимир Зеленський. Дуже добре, що формула миру вчора підтримана позитивною резолюцією ООН майже 141 країною, а це більше ніж три чверті всіх парламентаріїв, які підтримують нашу державу.

Безсумнівно, дане звернення Верховної Ради стане черговим виявом єдності всіх гілок української влади та суспільства у рішучості захисту нашої держави від загарбників та курсу на відновлення контролю над всією територією в межах міжнародно визнаних кордонів. Інших передумов для майбутнього миру, окрім повного виведення російських військ з нашої території, немає. Переконаний, після нашої перемоги всі задіяні в збройній агресії будуть притягнуті до відповідальності, зокрема в рамках окремо створеного спеціального військового трибуналу.

Разом з тим післявоєнне відновлення та компенсація шкоди українському суспільству мають відбуватися за рахунок заморожених активів російської федерації, а покарання агресора буде невідворотним.

Дякую за відвагу. Все буде Україна!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Соломії Анатоліївні Бобровській, фракція політичної партії «Голос».

Юлія Леонідівна Клименко. Будь ласка

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, ще рік

тому нам давали 48 годин і готувалися до того, що Україна паде. З тих пір минуло 8760 годин нашої боротьби за нашу незалежність, наше право жити як вільна країна з демократичними цінностями, за наше право приєднатися до Європи, бути частиною Європи і розвинутих альянсів. Це право ми виборюємо рік і будемо виборювати далі.

Водночас в перші декілька днів війни працювали абсолютно всі державні, приватні, банківські установи. Україна працювала, не зупинялася ні на годину. Навіть у школах через три дні після російського вторгнення продовжили навчання в онлайн форматі. Думаю, ще багато років розглядатимуть в університетах, аналітичних центрах український кейс і те, як країна, одночасно борючись з такою навалою, як виявилось, не зовсім другою армією світу, встояла і змогла продовжити абсолютно всі державні і недержавні послуги для своїх громадян. Я кажу так, тому що росія і наші проросійські колеги, які сидять у цьому залі, завжди просували наратив, що Україна – це не держава, що Україна не в змозі себе забезпечувати. Це був основний наратив, який просувався завжди проросійськими силами і росією на міжнародних майданчиках. Ми довели, що це не так. На відміну від росії, ми зберегли контроль над державою, над всіма послугами, і далі будемо працювати.

На жаль, війна забирає найкращих. На жаль, війна забрала у нас 40 відсотків економіки. На жаль, війна змусила близько 15 мільйонів українців стати або внутрішньо переміщеними, або виїхати за кордон, рятуючись від війни. Ми втратили дуже велику кількість міст, зруйновано житло, інфраструктура і багато всього іншого.

Тому, звертаючись до наших міжнародних партнерів, ми просимо лише одного: дайте нам можливість швидко закінчити війну, щоб зберегти тисячі, мільйони життів дітей, українців, цивільних, військових, дайте нам зброю не протягом року, а одномоментно, щоб ми могли вигнати росію з нашої території і почати все впорядковувати. Інакше – чим довше тягнутиметься війна, тим більше, на жаль, буде цивільних жертв.

Також закликаємо наших партнерів до того, щоб вони не заморожували, а конфісковували, продавали російські державні та олігархічні активи і направляли гроші...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Дорогий український народе, побратими та посестри! Рік тому, коли настав цей жахливий ранок, кожен був у шоковому стані, не знав як продовжуватиметься життя в наступні години, дні, наскільки величезною є загроза для всієї української нації. Після того, як ми зібралися тут, у цьому залі,

напевно, кожен бачив мільйони розгублених очей людей, які, на жаль, через російські ракети, бомби окупантів втративши своє житло, рухалися на Захід, до Європи, до іншого світу, в пошуках кращого.

Також ми бачили мужні серця, великий запал в очах мільйонів мужчин і жінок, які взяли до рук зброю і почали захищати на різних фронтах, на різних територіях нашу державу. На жаль, дехто із них віддав найдорожче – життя. Мабуть кожен із нас був присутній на прощаннях з нашими героями. Ми бачимо, що на кладовищах кожного села, містечка, міста нашої країни в скорботі майорять синьо-жовті прапори. Але завдяки цим героям синьо-жовті прапори майорять у Києві, Бахмуті, в Європі, усьому світі. Всюди поважають український прапор, українську мову, українську відвагу.

Тому сьогодні, в цей особливий день, ми звертаємося до міжнародної спільноти, до парламентів, урядів, очільників країн, які нам протягом цього року допомагають, зі словами вдячності та закликом єднання і підтримки України: зброєю, аби наші відважні захисники здобули цю перемогу; фінансово, аби змогли відбудувати інфраструктуру в Україні, відбувати мир в Україні, Європі, у світі; створенням міжнародного трибуналу, аби ці кремлівські терористи понесли відповідальність за свої злочини.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Україна ніколи не забуде 24 лютого 2022 року і перші жертви повномасштабної російської агресії. Вона ніколи не забуде жодного епізоду цієї війни, яка тягнеться вже дев'ять років. Ця пам'ять не зітреється навіть через покоління і століття, а з нею не зітреється злоба і прокляття, адресовані Путіну і самій росії. Саме росії як співучасниці у своїй переважній масі громадян вчиненні злочинів проти української нації. Ми пам'ятаємо і не пробачимо!

Ніхто у світі не здатен зрозуміти болю українців, болю втрати рідних людей, домівок, культурних надбань так, як ми самі. Але ми розуміємо, якби не було потужної підтримки з боку країн цивілізованого світу, Україна не вистояла б. Країна не може бути абсолютно готовою до війни, коли її довгими роками незалежності грабували, роз'їдали корупцією і поборами. Ця війна далеко не локальна і навіть не європейська. Це війна держави з шизофренічною манією світового панування тотального терору. Ніхто за останній рік і за весь час так не розкидався в таборі диктаторів ядерного протистояння натяками на можливість застосування ядерної зброї як росія і її керманич. Росія сьогодні є загрозою людському існуванню, людській цивілізації. Тому це не європейська війна і не локальний конфлікт.

Український парламент, за невеликим винятком окремих осіб, протягом цього року нікуди не втік. Він поволі, але очищається. Ми показали максимальну консолідацію у своїй історії. Дехто із нас сьогодні на передовій, хоча це не передбачається законом. Паралельно з парламентом має очищатися і судова система, митниця, правоохоронні органи.

Увесь цей час ми прагнемо достукатися до багатьох держав світу, які ще не визнали росію державою – спонсором тероризму, а її дії – геноцидом Українського народу. Зло має бути покарано, а абсолютне зло – покарано абсолютно.

Друзі, і через рік Київ як столиця стоїть і стоятиме далі. «Київ стоїть сильним» – сказав американський президент, якому ми особливо вдячні, бо двопартійна підтримка Сполучених Штатів Америки була однією із вирішальних у цій війні і залишається такою. Попереду ще багато днів війни, але перспектива перемоги імперії над свободою і демократією в наш час є абсолютно неможливою.

Учорашнє голосування в ООН за українську формулу миру скріплює нашу віру в Збройні Сили України і нашу перемогу.

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, більше немає бажаючих виступити, тому після цього будемо голосувати. Прошу народних депутатів підготуватися.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, вам слово.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Рівно рік тому ми востаннє лягли спати в мирній, нормальній країні. Розбудили нас вранці не будильники, а ворожі ракети. Рівно рік тому світ готувався писати нам некрологи, епітафії нашій незалежній Україні. Нас жаліли, але без надії. Нам допомагали, але і самі не вірили в цю допомогу. Нам бажали вистояти, хоч і не сподівалися, що нам це вдасться.

Рівно рік тому сотні наших хлопців і дівчат пішли боронити Україну. Саме завдяки їм ми вистояли, не зламалися, дали відсіч ворогу. Це було таке всесвітнє диво, яким досі вражений весь світ. Ми, українці, здатні на неможливе.

Вічна слава нашим героям, які полягли за Україну! Вічна вдячність всім героям, які стали нас боронити і обов'язково захистять!

Взяти Київ за три дні не вийшло. Не вийде його взяти ані за три дні, ані за три роки, ані за три століття. Ворог не може захопити українську землю, в неї він може тільки полягти. Хай це затямить кожен ворог.

За останні два тисячоліття щонайменше п'ять світових вічних імперій знайшли спочинок тут, у нас, в Україні, вони тут закінчилися, а нині готується спочити ще одна – російська.

Ми захищаємо Україну, але захищаємо і весь демократичний світ. Наші солдати проливають кров на полі бою для того, щоб цю кров не проливали завтра в Польщі, Чехії, Литві, Румунії. Ми вбиваємо, збиваємо ворожі ракети, щоб вони завтра не полетіли в Нью-Йорк, Лондон, Париж, Берлін.

Ми дякуємо всім країнам за допомогу. Ми дякуємо проукраїнській коаліції, в якій сьогодні налічується вже понад 50 країн. Але нам потрібна зброя. Ми маємо моральне право вимагати зброю, бо воюємо за всіх. Дайте нам далекобійні ракети, літаки, дайте нам більше танків, і ми повернемо світу стабільність і мир, знищимо ту чуму ХХІ століття.

Ми з вами точно не знаємо, коли закінчиться ця війна. Ми не знаємо, коли буде парад перемоги. Ми не можемо сказати, скільки ще сирен повітряної тривоги належить нам пережити. Але я впевнена, як і всі українці, результат цієї війни має бути лише один і саме в такій послідовності: кордони України 1991 року, перемога, мир.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього дуже важливого питання. Я прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів і урядів демократичних держав та міжнародних організацій з нагоди річниці початку повномасштабної загарбницької війни російської федерації проти України» ([№ 9034](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе з процедури. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Я думаю, це наше звернення до світу є дуже важливим, і українці мають обов'язково побачити в слоті телеканалу «Рада» представлення і все обговорення цього звернення.

Тому я просила б, пане Голово, поставити на голосування пропозицію про повну трансляцію цього питання на телеканалі «Рада» у записі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іванно Орестівно.

Шановні колеги, ви зрозуміли пропозицію Іванни Орестівни: оцей перший блок пленарного засідання Верховної Ради України, який ми провели, проказати в слоті телеканалу «Рада».

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Дякую, Іванно Орестівно.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступних питань порядку денного.

До Верховної Ради України надійшли заяви від народних депутатів України: Королевської Наталії Юріївни, Солода Юрія Васильовича, Волошина Олега Анатолійовича про складення ними депутатських повноважень відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України.

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянув зазначені заяви. З цього приводу у Верховній Раді України зареєстровано відповідні проекти постанов [№ 9039](#), [№ 9040](#) і [№ 9057](#).

На засіданні Погоджувальної ради ми вирішили відповідно до статті 28 Регламенту об'єднати обговорення цих пов'язаних між собою питань.

Тому я ставлю на голосування пропозицію про обговорення проектів постанов № 9039, № 9040 і № 9057 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Переходимо до розгляду питання.

Слово для доповіді надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку.

Будь ласка, Сергію Віталійовичу, до 2 хвилин.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Оскільки було вирішено об'єднати розгляд цих питань, я ще раз повторю те, що сказав Голова Верховної Ради. Регламентний комітет розглянув заяви народних депутатів Солода, Королевської і Волошина про дострокове припинення їхніх повноважень у порядку положень статті 81 Конституції України і за наслідком розгляду цих заяв членами комітету внесено три відповідних проекти постанов.

Регламентний комітет просить парламент підтримати шляхом голосування ці три проекти постанов і достроково припинити повноваження народних депутатів Королевської, Солода і Волошина.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Німченко Василь Іванович, депутатська група «Платформа за життя та мир».

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Я прошу поставити на голосування без обговорення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, ми не можемо без обговорення, бо вже обговорюємо.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово Марії Іоновій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Миколаївна Іонова. Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги! Чесно кажучи, рік повномасштабного вторгнення, країна несе величезні втрати, і трагічно саме сьогодні обговорювати представників ОПЗЖ – тих людей, які привели політику Путіна в Україну і які й досі є народними депутатами. Чому вони досі тут?

Королевська представляла Луганську область, Солод – прифронтний Слов'янськ. Замість того, щоб зараз займатися евакуацією своїх виборців і гуманітарною допомогою, ця солодка парочка представляє «Батальйон Дубай», насолоджуються життям у найдорожчій країні світу на кошти, які, судячи з усього, заробили на проросійській риториці в Україні.

Волошин – поплічник Януковича, який обзивав нас тут усіх «соросятами» і «поросятами», втік напередодні війни і зараз, за деякою інформацією, відкриває двері в офіс Медведчука в Москві.

Тому почуйте людей з фронту, завдяки яким країна вистояла цей рік, запитайте, хто для них є ворогами. Це не тільки росіяни і пропутінська росія, а й колаборанти, які й досі в цьому залі.

Пане Голово, ви вчора дуже правильно висловили позицію, сказали, що проти ОПЗЖ в залі. Ініціюйте, щоб їх відсторонити хоча б на одне засідання, дозвольте, як ви сказали сьогодні, очистити від іржі Верховну Раду або внесіть на розгляд проект постанови «Європейської солідарності», щоб позбавити їх хоча б керівних посад.

Ви знаєте, парламент відповідає перед українськими захисниками за кожен день продовження цієї ганьби. Ми платимо дуже криваву ціну за нашу свободу. Ми маємо відновити справедливість і відкинути ОПЗЖ від стін українського парламенту.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Сергію Володимировичу Власенку, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, шановний пане Голово. Дійсно, сьогодні рік, як росія почала активну фазу збройної агресії. Але росія прийшла з війною в Україну не 24 лютого 2022 року, а в 2014 році. В Україні йде війна з 2014 року. І росію в Україну привела не ОПЗЖ, а Партія регіонів (*Оплески*). Партія регіонів привела цю гидоту на нашу територію. До речі, хочу зазначити, на позаминулому тижні суд визнав Партію регіонів незаконною. Тому раджу до всіх проектів постанов, які вносяться до сесійного залу, стосовно депутатів ОПЗЖ додати заборонену в Україні Партію регіонів (*Оплески*).

«Батьківщина» є системним противником Партії регіонів. Наш лідер 2,5 року сиділа в тюрмі, до якої її кинув режим Януковича, Партія регіонів разом з Путіним і росією. Тому ми маємо право говорити про це, про політичну відповідальність тих, хто підтримував Партію регіонів в Україні.

До речі, однією із підстав заборони Партії регіонів були злочинні дії Партії регіонів під час ухвалення Харківських угод. Я пам'ятаю цю залу 24 квітня 2010 року. Але я пам'ятаю і вислови про те, що Харківські угоди – це мистецтво компромісу, дипломатії.

Тому має бути політична відповідальність тих, хто привів російського окупанта на нашу територію не 24 лютого 2022 року, а в 2014 році. Ми системно голосуємо за позбавлення мандатів таких людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Макарову.

Я так розумію, ви передаєте слово Лозинському, так?

Роман Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги, шановні українці! Дуже часто від своїх побратимів я чую на фронті під час чи після виконання завдань, чи вже в спокійних містах, де всі мають можливість передохнути, одну фразу: «Не дай Боже, щоб це все було даремно, не дай Боже, щоб ці всі жертви були даремними». Вони не кажуть, що не дай Боже, нам загинути, вони не кажуть про якісь інші технічні моменти, про свої втрачені ноги, про інколи, на жаль, долі, вони кажуть, щоб це, не дай Боже, було намарно. Чому вони так кажуть? Тому що очищення нашої країни відбувається дуже складно.

У багатьох із нас загинули близькі воїни ще в 2014 і 2015 роках. Але в 2016, 2018, 2020 роках ті самі члени Партії регіонів, вже перефарбувавшись, сиділи в оборонному комітеті. Про яке закрите засідання оборонного комітету під час війни можна говорити, коли там сидять злочинці?!

Незважаючи на смерті в 2014-2015 роках, в міжнародних делегаціях брали участь ці перевертні, які після 2019 року як сиділи в цій частині залу, так, на превеликий жаль, і досі сидять. І наш величезний обов'язок – зробити очищення реальним. Мають бути не напівкроки. Окрім внесених до залу заяв, пане Голово, в залі має бути урядовий законопроект [№ 7476](#), підтриманий комітетом, про позбавлення мандатів депутатів місцевих рад, які представляють «шаріїв», Опоблок, Партію регіонів, ОПЗЖ, бо вони й досі депутати місцевих рад. Наша відповідальність – проголосувати його в цьому залі. Я закликаю зробити це на наступному засіданні.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішень. Ми домовилися ставити на голосування всі ці рішення почергово, оскільки одне обговорення. Прошу приготуватися до голосування. Буде три голосування підряд.

Отже, відповідно до пункту 1 частини другої та частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Солода Юрія Васильовича» ([№ 9039](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Відповідно до пункту 1 частини другої та частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Королевської Наталії Юріївни» ([№ 9040](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Відповідно до пункту 1 частини другої та частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Волошина Олега Анатолійовича» ([№ 9057](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Далі, шановні колеги, проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до національних парламентів держав-учасниць першого Парламентського саміту Кримської платформи з нагоди 9-ої річниці спроби анексії та тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя російською федерацією щодо консолідації дій, спрямованих на подальший спротив окупації півострова та подолання наслідків такої окупації після її припинення» ([№ 9035](#)), який ми домовилися проголосувати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 9035 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до національних парламентів держав-учасниць першого Парламентського саміту Кримської платформи з нагоди 9-ої річниці спроби анексії та тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя російською федерацією щодо консолідації дій, спрямованих на подальший спротив окупації півострова та подолання наслідків такої окупації після її припинення» ([№ 9035](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій), що мають ознаки геноциду проти українського народу в частині здійснення примусової депортації до держави-агресора або в межах окупованих територій України дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України та з вимогою щодо повернення цих дітей їх батькам або законним представникам» ([№ 9038](#)) ми домовилися прийняти також без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 9038 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій), що мають ознаки геноциду проти українського народу в частині здійснення примусової депортації до держави-агресора або в межах окупованих територій України дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України та з вимогою щодо повернення цих дітей їх батькам або законним представникам» (№ 9038) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі в нас два законопроекти «Про денонсацію Договору між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки» ([№ 0182](#)) і «Про вихід з Угоди про створення Чорноморської Групи Військово-Морського Співробітництва від 2 квітня 2001 року» ([№ 0183](#)), обговорення яких ми об'єднали.

Так, Олександр Сергійовичу?

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення відповідно до статті 28 Регламенту об'єднати обговорення пов'язаних між собою законопроектів № 0182 і № 0183.

Тому я ставлю на голосування пропозицію про обговорення цих питань за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Після цього голосуємо два проекти підряд.

Сергій Миколайович Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Крульку.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ми об'єднали обговорення цих двох питань, які є різними, але спорідненими між собою за духом. Україна в цей символічний, тяжкий, трагічний день – річниці російської агресії проти України – має прийняти рішення для реалізації дуже важливої ідеї, що нам треба було робити з 1991 року. Ідея дуже проста: геть від Москви. Чим менше ми матимемо спільних справ з цією країною, тим швидше ми станемо на ноги як незалежна держава і зможемо будувати своє європейське майбутнє.

Два законопроекти, один із яких стосується денонсації Договору між Україною і російською федерацією у використанні Азовського моря і Керченської протоки. По суті, це море росія перетворила на море війни: абсолютно закрита територія, де немає ні економіки, ні торгівлі, повністю мілітаризована, замінована зона.

Так само російська федерація діє і в питанні щодо Чорного моря. Це законопроект про вихід України з угоди, якою передбачалося співробітництво між країнами Чорноморського басейну – створення військово-морського з'єднання *BLACKSEAFOR*. Але російська федерація своїми діями показала, що вона прагне не співробітництва, а повного панування. Але ми як Українська держава їм цього не дозволимо. Наша перемога буде переглядом усіх договірних відносин, ми поставимо росію на те місце, яке вона по праву має зайняти.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за обидва законопроекти.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, я є автором цих двох законопроектів про денонсацію ганебних угод, які Україна підписала багато років тому. Договір між Україною і російською федерацією про співробітництво і використання Азовського моря і Керченської протоки був підписаний 24 грудня 2003 року, ратифікований 20 квітня 2004 року. Так, на жаль, Україна зробила це. Азовське море перетворилося на озеро, де фактично росія є домінантом, не дозволяє Україні використовувати його. І, щоб ви розуміли, навіть зараз, якби ми звільнили

ці території, відповідно до цього договору ми не можемо чіпати кораблі ФСБ, які там знаходяться. Це абсолютно ганебний договір, який мали розірвати багато років тому. Ми 20 років тримаємо договір, абсолютно шкідливий для українських національних інтересів і безпеки.

Другий договір був підписаний 2 квітня 2001 року і ратифікований 5 червня 2003 року. Він про військово-морське співробітництво у Чорному морі, так званий *BLACKSEAFOR*, сторонами якого є: Болгарія, Грузія, Румунія, Туреччина, Україна і росія. Скажіть, будь ласка, про які спільні навчання, патрулювання ми можемо говорити після 2014 року?

Обидва ці договори абсолютно шкідливі для нашої національної безпеки, зв'язують нам руки, не дають користуватися нашими територіями, морями ні для торгівлі, ні Військово-Морським Силам.

Тому, шановні колеги, підтримуємо, розриваємо, навіть не думаючи. Це треба було зробити набагато раніше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Замість Кучера Миколи Івановича виступатиме Савчук Оксана Василівна. Це час групи «Довіра». Будь ласка.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Слава Україні! Сьогодні ми приймаємо дуже ключові рішення, обрбуємо кінці з минулим, у тому числі й ті ганебні кінці, які були прийняті попередніми скликаннями Верховної Ради, коли нам нав'язували дружбу з ворогом, розказували, що це наші сусіди і наші брати, на правах вищого намагалися нам щось вказувати. Так звана «п'ята колона» Москви підтакувала, робила все можливе для того, щоб Україна ставала слабшою як на фоні контролю над Чорним та Азовським морями, так і на полі бою.

Але за цей рік ми зрозуміли і кожен із нас впевнився в тому, що сьогодні все те, що задумувалося нашим сусідом, ніколи не буде реалізовано. Це битва за минуле, за сучасність і за майбутнє. Цю битву Україна виграє як на полі бою, де ми вже виграємо, так і на морі. Тому дуже важливо позбутися всіх минулих рудиментів, забути і скасувати всі угоди, які в нас були з агресором – російською федерацією, позбавити всіх тих людей звання «Герой України» та інших нагрудних почесних знаків, бо вони недостойні мати навіть часточку від України. І ці речі треба продовжувати робити, бо бачите, скільки на сьогодні угод до кінця не розірвано.

Сьогодні, в цей непростий час, я закликаю всіх не лише проголосувати за те, щоб Україна показала своє повне право на Чорне море, а зробити й інші важливі кроки для того, щоб провести якісне очищення, люстрацію, закономірні

ідентичності, зробити все можливе, щоб війна мала не тільки українську форму, а й український зміст.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні друзі, ми зараз розриваємо договори з росією щодо Чорного та Азовського морів. Абсолютно правильний крок. Там Путін щось собі оголошує, що Азовське море їхнє, внутрішнє. А, ось тобі Азовське море! Ось тобі Чорне море! Ось тобі Україна! Чорне море ще всміхнеться, і це буде наша перемога. Це наше море, по ньому ходитимуть наші кораблі.

Я хочу нагадати, як не так давно, на жаль, навіть в нашій країні відкривалися справи щодо Керченської протоки, коли українські кораблі з української Одеси йшли в український Маріуполь українською Керченською протокою. Цього не може бути, бо Чорне море було українське, є і обов'язково буде.

Сьогодні перед усім світом ми маємо ставити питання про Чорне море, бо Путін намагається його закрити. Ще з часів античних греків Чорне море є годівницею вільного світу. І, коли Путін закрав Чорне море, весь світ відчув жахливі наслідки цього.

Тож, друзі, наше завдання – відкрити Чорне море, щоб кораблі знову йшли з Одеси з зерном, металом, усім необхідним для всього світу. Чорне море є життєво важливим напрямком. Путінську спробу атакувати Чорне море, судноплавання ми, безумовно, маємо зупинити, і ми це зупинимо. Слава Військово-Морським Силам України!

Хочу нагадати, ракетний крейсер «Москва» вже перетворився на підводний човен. Те саме буде з усім Чорноморським флотом росії. Він має бути знищений.

Слава Збройним Силам України! Сьогодні 366 лютого, але перемога буде за нами!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цих питань. Переходимо до прийняття рішень. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Ми домовилися, що спільне обговорення, але почергове голосування.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про денонсацію Договору між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки» ([№ 0182](#)) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про вихід з Угоди про створення Чорноморської Групи Військово-Морського Співробітництва від 2 квітня 2001 року» ([№ 0183](#)) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Обидва закони прийнято. Дякую, колеги.

Ідемо далі. Ми домовилися розглянути без обговорення проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо зареєстрованого місця проживання неповнолітніх осіб на період тимчасової окупації Російською Федерацією території України» ([№ 8092](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо зареєстрованого місця проживання неповнолітніх осіб на період тимчасової окупації Російською Федерацією території України» ([№ 8092](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо удосконалення нормативно-правового регулювання діяльності Національної гвардії України» ([№ 8303](#)) домовилися розглянути також без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 8303 за основу. Прошу голосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо удосконалення нормативно-правового регулювання діяльності Національної гвардії України» ([№ 8303](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, далі в нас проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України» ([№ 7475](#)). Друге читання.

Попередньо «Європейська солідарність» наполягала на двох-трьох поправках. Чи можемо одразу голосувати? Можемо, так? Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України» ([№ 7475](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8399](#)).

Запрошую Роксолану Андріївну на трибуну.

Шановні колеги, була домовленість, що кожна фракція спочатку говорить про поправки, які на врахування, потім, якщо буде бажання, поставимо на голосування поправки для підтвердження, і голосуємо.

З якої фракції починаємо? «Слуга народу», хто виступатиме?

Пивоваров замість своїх поправок 5, 7, 27, 36, 59, 61, 296, 419 бере 5 хвилин для виступу.

Будь ласка, Євгене Павловичу, вам слово.

ПИВОВАРОВ Є.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 175, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, дуже вам дякую. Насамперед хочу сказати велике дякую нашим воїнам ЗСУ, які вже рік боронять нашу країну.

Щодо даних поправок. Ідеться про дуже велику галузь, послугами якої користується кожна людина в нашій країні. Це про тепло і воду. Друзі, в цей воєнний час, всі підприємства Теплокомуненерго та водоканали працюють в умовах дуже великої фінансової кризи. Чому так сталося? Тому що було прийнято рішення, що вони не підвишуватимуть тарифи – держава встановила мораторій саме на підвищення тарифів. Для розуміння, більша кількість теплокомуненерго та водоканалів сьогодні надають послуги за тарифами на рівні 2018 року, тобто за собівартістю на 30 відсотків менше. Держава взяла на себе зобов'язання компенсувати різницю в тарифах. Але, на жаль, ні за 2021, ні за 2022 роки вона не виплатила жодної гривні компенсації.

Тому в минулому році ми прийняли Закон «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії

воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (проект № 2479), в якому був закладений саме цей механізм. Але, на жаль, сьогодні він не працює. І на сьогодні борги підприємств Теплокомуненерго і водоканалів перед НАК «Нафтогаз України» лише за постачання газу становлять вже понад 80 мільярдів, а верифікований обсяг зобов'язань за 2023 рік лише в тарифній різниці, ми прогнозуємо, становитиме понад 36 мільярдів.

Друзі, йдеться про тепло і воду, які отримують наші люди щодня. Підприємства Теплокомуненерго не можуть самостійно виконувати свої функції, вони потребують допомоги. Тому нам треба розробити законодавчу рамку щодо їх підтримки. Тут треба сказати і про органи місцевого самоврядування, які дійсно допомагають їм сьогодні виживати. Але в умовах значного зниження оплати за комунальні послуги, місцеві бюджети не можуть вже справлятися з цим самостійно. Лише за 2022 рік з місцевих бюджетів було перераховано понад 54 мільярди саме на підприємства Теплокомуненерго та водоканали. Але міські мери кажуть, що сьогодні вони, на жаль, не можуть рухатися в цьому напрямі самостійно.

Тому, шановні друзі, звертаю вашу увагу, бо це дуже важливо, треба розробити проект закону щодо вирішення цієї ситуації, яка вже сьогодні кризова і має негативні тенденції.

Дуже вам дякую. Запрошую всіх працювати саме в цьому напрямі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгене Павловичу. Не наполягаєте на голосуванні, так? Дякую.

Поправка 317. Галина Миколаївна Третякова, «Слуга народу».

Увімкніть мікрофон Галини Миколаївни.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Поправка 317. Колеги, прошу вашої уваги. У поправці йдеться про норму, яку було підтримано Президентом і прийнято в бюджеті на 2022 рік, але вона зникла в бюджеті на 2023 рік, – про компенсації за шкоду життю та здоров'ю особи з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Альтернативні шляхи вирішення: по-перше, створення бюджетної програми (попередньо, на жаль, такої не створено), але тут є вада – потім ми не зможемо потім перекласти регрес на російську федерацію, по-друге, створення іншого додаткового фонду ліквідації, з якого ми могли б робити виплати компенсації за шкоду життю та здоров'ю людини. Якщо створювати додатковий фонд, це виглядатиме досить дивно. Міжнародні партнери дивуються, чому гроші Фонду ліквідації наслідків збройної агресії не використовуються насамперед на виплати компенсації за шкоду життю та здоров'ю особи.

Прохання до всіх підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, комітет не підтримав цієї поправки, тому що з урядом було досягнуто принципової домовленості, що це питання має врегулюватися іншими нормами, які будуть подані до кінця березня в новому законопроекті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, ви наполягаєте на врахуванні?

Поправку 317 авторства Третякової комітет відхилив, але народна депутатка просить підтримати поправку.

Ставлю на голосування поправку 317. Прошу голосувати.

«За» – 191.

Рішення не прийнято.

Ще хтось від «Слуги народу» наполягає на своїх поправках? Ніхто.

«Європейська солідарність», хто виступатиме? Почнемо по черзі.

Бондар Михайло Леонтійович. Називайте спочатку номер поправки.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Руслане, я готовий зняти всі свої поправки, яких у мене понад 300. Прошу дати мені 2 хвилини на виступ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу дати Бондарю 3 хвилини на виступ.

БОНДАР М.Л. Шановні колеги, всі поправки я подавав з урахуванням звернень до мене від військових, медиків, освітян, шахтарів. Я взяв 2 хвилини на виступ, тому що наполягати чи виокремити ту чи іншу поправку неможливо, бо вони всі важливі. Сподіваюся, під час формування змін до бюджету на 2023 рік норми відхилених поправок все-таки будуть опрацьовані комітетом і враховані. Ідеться, як я вже казав, насамперед про наших військових, шахтарів, медиків, освітян. Усі їхні звернення до мене щодо збільшення фінансування тієї чи іншої галузі чіткі та аргументовані.

Тому буду дуже просити, щоб у подальшому під час розгляду законопроектів не виникало питань: зніміть поправки, домовимося з вами на майбутнє, вони будуть враховані. Сподіваюся, комітет докладе максимум зусиль для врахування цих поправок, щоб джерела фінансування тих галузей були знайдені, і тоді фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме законопроекти.

Дякую. Надіюся, що так воно й буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Леонтійовичу.

Якщо дозволите, коротко відреагую. Я абсолютно погоджуюся з підходом, що треба зібратися фракціям і групам, продумати механізм, який має забезпечити

наших військових оплатою праці на необхідному рівні. Думаю, ми знайдемо консенсус у залі. Фракції і групи мають можливість домовитися і в межах Погоджувальної ради створити робочу групу, і напрацювати відповідні поправки. Дякую, колеги.

Далі. Хто ще від «Європейської солідарності»?

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

Ніно Петрівно, назвіть номер поправки.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У мене багато поправок, із них тринадцять основних: 403, 424, 425, 614, 615, 616 і так далі. Прошу дати мені до 10 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 10 хвилин, і ми не ставимо поправки на голосування.

Будь ласка, Ніно Петрівно, до 10 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П. Виступ до 10 хвилин і проситиму поставити на голосування дві поправки для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для врахування чи підтвердження?

ЮЖАНІНА Н.П. Для врахування. Ми ж зараз розглядаємо відхилені поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, так. Будь ласка, Ніно Петрівно, вам слово.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, чи не є, на вашу думку, дуже символічним те, що ми трохи більше як рік розглядали зміни до державного бюджету і ви дуже скептично відреагували на пропозиції «Європейської солідарності» щодо збільшення фінансування нашої армії, збільшення видатків Міністерства оборони. Тоді ми з вами не знайшли порозуміння, а мали б знаходити. Тоді багатьом здавалося, що війна десь далеко, деякі тут били себе в груди і казали, що в нас армія достатньо профінансована. Але, коли розпочалася широкомасштабна війна, знову все лягло на плечі волонтерів. Тому сьогодні всі наші поправки (вони в ракурсі законопроекту [№ 9006](#) за авторства Петра Олексійовича) та більшості колег з «Європейської солідарності», якими вчергове пропонуємо 54 мільярди гривень з абсолютно прозорим джерелом фінансування спрямувати на бюджетну програму «Розвиток, закупівля, модернізація та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання».

Якби ви уважно подивилися, і я думаю, вже в процесі переговорів з бюджетним комітетом і монобільшістю ми говоримо, що разом повернемося до

законопроекту № 9006, тому що в нас з'явилися резерви, за які ви дуже билися під час прийняття Державного бюджету України на 2023 рік. Я маю на увазі і дорожній фонд, його формування, і надлишкові кошти за багатьма розпорядниками, про які я говорила під час прийняття бюджету, але ви не дослухалися до цього. Це все ті джерела, про які в цей день ми мали б почати розмову, а не улагоджувати ситуацію з відміною спеціальних доплат у розмірі 30 тисяч гривень. Ось про це зараз мала б бути дискусія, а потім всі інші питання.

Якщо ми вийдемо сьогодні із залу і скажемо, що розглядали зміни до бюджету, але для вас, шановні воїні... Якщо по-чесному, не ми приймали постанову про доплату у розмірі 30 і 100 тисяч, не ми приймали зміни до цієї постанови, але всі на фронті вважають, що в зміні розміру доплат винні народні депутати, тому не поважають нас, вважають, що зараз ми робимо для них найбільше зло.

Оскільки наші військові отримують першу виплату з урахуванням змін, тобто значного зменшення для них, лише в березні, у нас, колеги, ще є можливість врегулювати питання щодо виплат військовим. І ми наразі поступаємося деякими поправками, сподіваємося що разом з владою опрацюємо зміни (або наш проект закону № 9006, або проект закону від влади, або спільний проект), щоб терміново це врегулювати.

Тому, говорячи про додаткові кошти у розмірі 54 мільярди, ми дбаємо про те, щоб залишилося в повному обсязі те фінансування, яке вами було передбачено. Я хотіла б, щоб зараз всі колеги чесно відповіли на питання – ми ж для всіх передбачили в бюджеті доплати за тією самою процедурою, що була до змін – чому ви зараз без обговорення цієї проблеми починаєте «відкушувати» кошти на інші програми, не пов'язані з обороною?

Шановні колеги, я розумію, що потрібен і зерновий коридор, й інші нагальні питання, зокрема відповідальність за кредити, взяті під державні гарантії. Але невже, як дехто сказав, ми знову заснули у мирній країні? Та в нас війна продовжується, вона не зупинялася ні на один день протягом страшних років, починаючи з 2014 року. Як ми можемо зараз, не вирішивши глобального питання, приймати зміни до бюджету? Якби я була у владі, ми зараз зробили б перерву, внесли відповідні зміни щодо виплат військовим. Якщо монобільшість хоче вирішити це питання самостійно, давайте ми вам просто допоможемо у цьому або ж все-таки повернемося до нашого проекту закону № 9006.

Тому я звертаюся до голови комітету з проханням, будь ласка, на найближчих можливих зустрічах обговорити врегулювання питання. Я хочу, щоб, як сказав пан Голова Верховної Ради, ми терміново разом зібралися для вирішення цього питання. Можливо, ми ще встигнемо, щоб наші військові не отримали зменшеного фінансування і не було розчарування, яке точно буде, але вже не лише у прояві неповаги до нас, а ще й у тому, що вони просто залишать, не дай Боже, виконання своїх обов'язків, і ми тоді точно не матимемо можливості збиратися в цьому залі і обговорювати «хотелкі» про дороги, про фінансування відновлення житла за рахунок різних, зовсім непрозорих, пропозицій. Я вважаю,

зараз наше завдання – це насамперед розібратися з бюджетом і, враховуючи ситуацію, спрямувати всі резерви на забезпечення військових виплатами на найближчі місяці.

Тому я прошу поставити на голосування для врахування поправку 403, в якій йдеться про зарахування 51 мільярда 135 мільйонів 771 тисячі до загального фонду державного бюджету та спрямування їх за державною програмою «Розвиток, закупівля, модернізація та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання» на Міністерство оборони. Це дозволить нам зробити перший крок. Я точно знаю, що зараз обсяги фінансування виплат величезні, ми не будемо їх озвучувати, але це перші резервні кошти, які безболісно можна «відщепити» і спрямувати на Міністерство оборони.

Якщо розбиратися, виходячи з бюджетної політики і бюджетної грамотності, ми точно можемо зараз визначити зменшення видатків на споживання спеціального фонду за програмою «Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення», у нас є всі підстави для цього. Ми знаємо, що за підтримки Світового банку Україна отримає 535 мільйонів доларів США грантової допомоги для ремонту та відновлення транспортної мережі. Тобто у нас будуть джерела на будівництво доріг, але вони контролюватимуться Світовим банком, щодо них буде особлива звітність, тому не вдасться використовувати їх нецільовим способом, як це робилося попередні роки. Як на мене, це надійніше джерело, ніж ми зараз маємо в бюджеті.

Отже, на Міністерство оборони ми можемо спрямувати 75 відсотків з цієї програми, 75 відсотків за програмою «Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення» і в нас ще є спеціальний фонд, в якому за бюджетною програмою «Виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування» є 18 мільярдів 517 мільйонів гривень. Оскільки пан Шмигаль написав про те, що кредитори наших позичальників відстрочили повернення заборгованості до кінця 2023 року з можливістю пролонгації відстрочення ще на один рік, тоді це точно вільний ресурс. Але, якщо ви зараз його заберете на інші напрями видатків, я вважаю, це буде злочином і безвідповідальним вчинком нас, народних депутатів.

Прошу поставити на голосування. Також прошу комітет дати відповідь, коли ми повернемося до розгляду чи нашого законопроекту № 9006, чи вашої ініціативи щодо збереження і 30 тисяч гривень, і спрямування всіх резервів на Міністерство оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, я перепрошую, трохи відволікся, ви сказали дві поправки, так? Скажіть ще раз номери поправок.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправки 403 і 614.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З вашого дозволу, я зараз дам слово голові комітету, а потім підряд поставлю на голосування ці дві поправки.

Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Дуже дякую.

Ніна Петрівна Южаніна підняла, дійсно, дуже важливе питання: видатки на оборону. І ми, і уряд розуміємо, що видатки на оборону мають бути збільшені. До кінця березня уряд подасть на розгляд Верховної Ради урядовий законопроект про збільшення видатків на оборону і ми зможемо його обговорити під час розгляду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 403 авторства Южаніної. Комітет її відхилив, пояснення зрозуміле. Ніна Петрівна просить поставити поправку на голосування для врахування.

Ставлю на голосування поправку 403 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка 614 авторства Южаніної. Та сама ситуація. Позицію комітету Роксолана Андріївна пояснила.

Ставлю на голосування поправку 614 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

Хто наступний з «Європейської солідарності»?

Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, у мене п'ять поправок, на врахуванні яких я наполягаю. Але, розуміючи реалії і концентруючись на головному, прошу дати мені 2 хвилини на виступ і поставити на голосування поправки 349 і 372 для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Будь ласка, дайте час для виступу, а потім поставимо на голосування поправки.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Шановне панство, рік тому почалося повномасштабне вторгнення. Хочу нагадати, що протягом перших тижнів цього вторгнення, коли ворог рвався до столиці, був не просто у воріт, а намагався ці ворота вибити, український парламент демонстрував дуже плідну співпрацю і взаємодію, знаходив компроміси, приймав рішення, які працюють до сьогодні, і в інших

парламентах ставлять цю ситуацію в приклад. Тому я дуже прошу, колеги, повернутися до цього духу співпраці.

Дякую шановному пану Голові за готовність спільно обговорювати і вирішувати питання виплат військовим. Я підтримую колегу Ніну Петрівну Южаніну в тому, щоб якнайшвидше ми зібралися і розв'язали цю проблему по суті, бо військові зараз мають отримувати максимальне забезпечення.

У своєму виступі я хотів би звернути увагу ще на дві важливі речі. По-перше, – це джерела наповнення. Ми маємо чітко розуміти пріоритети, як розуміли рік тому, як у лютому і березні минулого року об'єднувалися, так і зараз маємо розуміти, що найважливіше – це військові. А по-друге, про що, власне, ті дві мої поправки, які я прошу зал підтримати, – це повернення суб'єктності українському парламенту, позбуття неконституційних повноважень Кабінету Міністрів на свій розсуд вирішувати питання бюджету, створювати бюджетні програми, визначати питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 349 народного депутата Павленка та коллег. Комітет її відхилив. Але Павленко наполягає на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 349 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, поправка 372 народного депутата Павленка та коллег. Комітет її відхилив. Водночас народний депутат наполягає на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 372 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

Хто наступний? Ар'єв, так? Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Поправка 361. Шановні колеги, особливо монобільшість, ви ж не будете заперечувати слова Президента Зеленського, що треба зробити все необхідне для того, щоб перемогти? Ви також кажете, що треба зробити все необхідне для того, щоб перемогти. А що сьогодні необхідно? Закупівля, ремонт, модернізація озброєнь, військової техніки, засобів, обладнання, придбання дронів, квадрокоптерів, артилерійських снарядів, танкових боєприпасів, гранат для гранатометів. Давайте від слів перейдемо до справи – виділимо 51 мільярд гривень і спрямуємо на ці закупівлі.

Я дуже прошу підтримати це, і тоді ваші дії не розходитимуться з вашими словами і обіцянками Президента Зеленського. Якщо – ні, ми побачимо це на табло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 361 Ар'єва.
Роксолано Андріївно, прокоментуйте? Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Ми погоджуємося з тим, що потрібно збільшити видатки на оборону, зокрема на закупівлю техніки. Проблема з цією поправкою, конкретно з цим формулюванням полягає в тому, що пунктами 1 і 2 статті 24² Бюджетного кодексу передбачено 43 мільярди гривень надходжень. Ми не можемо виділити 51 мільярд із 43 мільярдів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 361 Ар'єва комітет відхилив. Аргументацію ви почули. Водночас автор наполягає на врахуванні поправки.

Ставлю на голосування поправку 361 для врахування. Прошу голосувати.
«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Так, Ар'єв все. Далі Гончаренко. Будь ласка. Потім – Княжицький.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановний пане Голово, в мене низка поправок, але я прошу дати мені 3 хвилини на виступ і поставити на голосування поправку 477 для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексію Олексійовичу, у вас 3 хвилини на виступ, а поправку 477 поставимо на голосування для врахування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, сьогодні дійсно 366 лютого. Лютий, який триває вже рік, і ми не знаємо, скільки він ще триватиме. Але від нас залежить, скільки в цьому лютому буде днів – 400, 500, 600.

Я хочу нагадати вам, нам всім, як 1,5 року тому тут, у сесійному залі, ми з колегами і особисто я виступали, пропонуючи поправки до Державного бюджету України на 2022 рік. Я казав, що давайте додамо гроші Збройним Силам України, прикордонникам, Національній гвардії, тому що це є запорука нашого життя. Дороги, все інше – це добре, класно, але нічого цього не буде, якщо ворог зайде на нашу територію і по нових дорогах поїдуть російські танки. На жаль, саме так все і відбулося. Поїхали. Тоді недослухалися, не додали грошей нашій армії в той час, коли вони були дуже потрібні. Це вже питання історії. Але давайте зробимо висновки з того, що відбулося тоді. Давайте сьогодні поставимо один чіткий, зрозумілий кожному громадянину України, пріоритет – ЗСУ. Крапка. Усе інше – це добре, але наш один пріоритет – це Збройні Сили України, які сьогодні боронять кожного з нас, які сьогодні тримають над нами небо.

Тому давайте підніmemo питання про повернення грошових виплат військовослужбовцям. Думаю, не лише мені, а й всім вам телефонують військові з ТрО, ЗСУ, Нацгвардії і кажуть, що їм «зрізають» виплати. Це неправильно. Ці

люди мають отримувати гідну заробітну плату. Не можна зменшувати їм грошову винагороду. Друзі, давайте вирішимо це питання.

Наступне. Скажіть мені, чому антидронові рушниці купляють волонтери України? Лише Гончаренко центри купили 15 антидронових рушниць. А скільки ще купили інші волонтери?! Чому це не купляє держава?

У поправці 477 я пропоную конкретні джерела, з яких можна взяти гроші. Зокрема бюджетна програма «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу». Друзі, ну, які гранти для створення бізнесу? Давайте це віддамо ЗСУ. Також бюджетна програма «Формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві». Давайте все це віддамо ЗСУ. За цими статтями буде понад 1,5 мільярда гривень. Купимо дрони, антидронові рушниці. Це не повинно бути лише справою волонтерів. Це справа держави.

Друзі, прошу підтримати виділення цих коштів, щоб допомогти нашим воїнам перемогти ворога.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роксолано, будете реагувати? Те саме? Ну, будь ласка, якщо можна.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, я хочу ще раз повторити, що до кінця березня уряд внесе законопроект про збільшення видатків на оборону, який, думаю, в цьому залі буде ухвалений. Тому ми пропонуємо зараз не вносити точкові зміни, а проголосувати за комплексний законопроект, який враховуватиме збільшення видатків за всіма програмами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 477 Гончаренка. Комітет її відхилив, але Гончаренко просить поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, Княжицький.

Шановні колеги, відійдіть, будь ласка, щоб я бачив пана Княжицького.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Колеги, відійдіть, будь ласка.

У мене 20 поправок. Я прошу 4 хвилини на виступ і одну поправку ставитиму на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Отже, шановні колеги, поправки 674-694 стосуються фінансування так званого телемарафону. У цих поправках передбачається зменшення видатків споживання загального фонду за бюджетною програмою щодо виробництва та трансляції програм для державних потреб на 1,67 мільярда гривень.

Коли починалася війна, марафон мав сенс, тому що частина людей була переконана, що війни не буде, і їх треба було мобілізувати. Але найголовніше: працівники телекомпаній, журналісти, багато хто не могли добратися до роботи. Через загрозу люди евакуювалися, виїжджали з Києва. Сьогодні всі повернулися і працюють в абсолютно нормальному режимі, але ми з державного бюджету фінансуємо якусь групу олігархічних каналів, щоб вони займалися пропагандою. Сьогодні цінності такої пропаганди як колись немає, тому що люди звикли користуватися інтернетом, отримувати інформацію з різних джерел. Ситуація кардинально змінилася. Давайте гроші, які ми забираємо, щоб передати знову-таки олігархам, віддамо українським солдатам. В умовах жорсткої економічної кризи виділення мільярдів коштів платників податків, у тому числі міжнародних компаній, на піар влади – це, насправді, злочин проти життя цих людей.

Нагадаю, що всі ці гроші розподіляються непрозоро, в корупційний спосіб, ніхто серед медіа не проводить тендерів. Причому з медіа беруть участь ті, які називаються олігархічними або ті, які були близькими до колишнього співробітника Офісу Президента пана Кирила Тимошенка. І ці гроші, які ми забираємо з кишень українських солдат ідуть на фірми, близькі до колишніх співробітників Офісу Президента. В умовах, коли Збройні Сили по всьому світу збирають донати, організовують платформи краудфандингу (тут є багато волонтерів), ми беремо державні гроші, щоб віддати олігархам на пропаганду, яка взагалі нікому не потрібна.

Тому, колеги, прошу підтримати двадцять моїх поправок. Лише одну поправку 674 я поставлю на голосування, оскільки вони аналогічні, і проситиму зменшити видатки на споживання за бюджетною програмою «Виробництво та трансляція телерадіопрограм для державних потреб, збирання, обробка та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, фінансова підтримка системи державного іномовлення України» на 1 мільярд 666 мільйонів 434 тисячі гривень, привівши їх фактично до показників 2022 року, бо ми продовжуємо творити злочин. Ще раз кажу, ми мільярди віддаємо олігархам на виробництво програм, які, за великим рахунком, інші канали виробляють без цієї підтримки. Ми не підтримуємо в такий спосіб журналістів, вони працюють у своїх спокійних, нормальних телестудіях. Ми обмежуємо свободу слова, не боремося на інформаційному фронті, а навпаки стримуємо розвиток комерційних каналів. Тому що якби ці комерційні телевізійні канали могли відновити повноцінне, нормальне мовлення, а вони вже можуть, то інформації про Україну було б у рази більше. Але ми штучно це стримуємо. Чому? Тому що думаємо, що, прикриваючись війною, зможемо використати це в політичних цілях, обмежуючи мовлення всіх без виключення телевізійних каналів і підтримуючи корупцію.

Учора дозволили ще додаткову корупцію на газеті «Голос України», яку, мабуть, теж комерційні фірми випускатимуть. Замість того щоб українському солдату дати, ми забираємо в нього з кишені майже 2 мільярди і віддаємо олігархам на дешеву пропаганду, обмежуючи права журналістів.

Колеги, прошу підтримати поправку 674, а представника комітету прокоментувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Миколо, перепрошую, скажіть номер поправки, на якій ви наполягали, бо я трохи відволікся.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Княжицького.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Одна поправка 674.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, зараз я подивлюся.

Шановні колеги, поправка 674 авторства...

Перепрошую, будь ласка, коментар.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, поправку 674, як і багато подібних поправок, відхилено, тому що бюджетний комітет не здійснює інформаційної політики. Якщо забрати 1,7 мільярда з програми, за якою фінансується створення національного марафону, він просто перестане існувати. Таке рішення має прийматися людьми, які відповідають за інформаційну політику в державі, а не бюджетним комітетом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 674 народного депутата Княжицького комітет відхилив. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Дякую, шановні колеги. Ідемо далі.

Софія Федина. Будь ласка. Які у вас поправки?

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У мене дві поправки 523 і 524. Кожна розглядатиметься окремо і буде ставитися на голосування для врахування.

У поправці 523 йдеться про збільшення видатків за програмою «Розвиток, закупівля, модернізація та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання» на 50 мільярдів гривень саме для придбання артилерійських снарядів, танкових боєприпасів і гранат для гранатометів.

Пані доповідач красиво заявила, що в кінці березня буде новий законопроект, будуть окремо виділені кошти. Але пані доповідач абсолютно не розуміє, що відсутність боєприпасів на полі бою, а їх не вистачає, – це кожного дня втрачені десятки життів українських воїнів. І поки ви тут займатиметеся писульками, ми все більше ховатимемо військових, бо в них не вистачає боєприпасів.

Тому вимагаємо і благаємо врахувати поправку 523, щоб дати 50 мільярдів гривень на боєприпаси для нашої армії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колег, ставлю на голосування поправку 523 авторства Федина. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 115.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 524. Доповідатимете чи одразу поставимо на голосування?

Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Поправка 524 стосується виділення майже 4 мільярдів гривень на придбання безпілотних літальних апаратів. Знову-таки, я розумію, що комітету абсолютно начхати на життя наших воїнів.

У березні буде нагода переглянути ці питання, за рахунок запозичень ще щось додати. Але зараз у нас є цей резервний фонд, і ми можемо закупити безпілотники для нашої армії. Тому що більшість в цьому залі, я так розумію як і пані доповідач, не розуміє, що дрони – це збережені життя наших військовослужбовців, адже один дрон може врятувати цілу роту. І якщо ви зараз не даєте 4 мільярди на закупівлю додаткового безпілотного обладнання, то майте на увазі, ви всі персонально винні в тому, що наші військовослужбовці зараз продовжують гинути на передовій, бо ви не даєте коштів на закупівлю необхідного обладнання. Я бачу цинічні погляди, але ви за це заплатите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Пані Софіє, я вас дуже прошу перестати маніпулювати (*Оплески*). У цьому місяці з резервного фонду на закупівлю безпілотників було виділено 10 мільярдів гривень. Але, зверніть, будь ласка, увагу, у Міністерства оборони і в Держспецзв'язку, які займаються закупівлею безпілотників, теж обмежена здатність купувати їх. Ось коли до кінця березня вони закуплять їх на 10 мільярдів, тоді ми ще виділимо 30.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 524 Федина. Комітет її відхилив. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, хто далі? Фракція «Європейська солідарність» завершила, потім будуть поправки тільки на підтвердження, так?

Фракція «Батьківщина», будь ласка. У мене записано, що Олексій Юрійович Кучеренко замість поправок 4, 6, 26, 35, 58, 295, 418 – 3 хвилини. Правильно, Олексію Юрійовичу?

Олексій Юрійович. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина», голова тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з енергобезпеки. Саме в цьому контексті я прошу звернути увагу на мій виступ і вас, пані Підласа, як голову комітету, і шановного голову Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, та інші комітети.

Насувається дуже великий катаклізм у стосунках між місцевими бюджетами, підприємствами Теплокомуненерго, які обігрівають сьогодні дві третини нашого населення, і компанією НАК «Нафтогаз України». Тиждень тому на засіданні комітету виступав новий очільник НАК «Нафтогаз України» пан Чернишов. Вдумайтеся, на сьогодні борг з боку ТКЕ перед НАК «Нафтогаз України» становить 80 мільярдів гривень. Це реальна загроза національній безпеці, бюджету України і місцевим бюджетам.

Є дві причини. Перша – це нерегульованість тарифної політики і повний абсурд, в який, на жаль, нас завела попередня влада, попередні уряди, а ваша влада нічого не виправила, тільки поглиблює цю ситуацію. І друга – це невиконання державою зобов'язань перед місцевими бюджетами щодо погашення різниці в тарифах, про яку казав мій колега пан Пивоваров. Ми подали поправки, які врегулювали б сьогодні цю ситуацію, чого дуже вимагають і просять мери міст, органи місцевого самоврядування, підприємства Теплокомуненерго.

Дякую, пані Роксолано, за конструктивну позицію. Дякую пану голові нашого комітету Герусу і всім депутатам, які підтримали це. Ми, дійсно, запропонували уряду протягом місяця знайти вихід і дати відповідний законопроект.

Хочу зазначити, проблема дуже серйозна, а я, на жаль, не бачу в уряді таких фахівців, які можуть її врегулювати, тому звертаюся до вас. По-перше, дякую усім депутатам, дякую колезі Крульку, дякую Асоціації міст України, підприємствам Теплокомуненерго за те, що вони підтримують нас. По-друге, якщо ми зараз не врегулюємо цього питання, то НАК «Нафтогаз України» за керівництвом уряду стане реальним банкрутом і ввійде в реальний дефолт, те саме буде з підприємствами Теплокомуненерго та місцевими бюджетами.

Тому попереджаю в хорошому сенсі: партія «Батьківщина» дуже пильно моніторитиме цю ситуацію, буде фахово допомагати задля того, щоб ми раз і назавжди врегулювали це дуже болюче питання енергетичної безпеки України.

Слава Україні! Слава енергетикам! Слава Силам оборони!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, залишилася ще фракція «Голос» і, здається, все. Чи хтось ще виступатиме? Дубінський ще, так? Від фракції «Голос» Железняк, у нього лише одна поправка. Давайте так: Дубінський – свої поправки, за ним Железняк, потім поставимо поправки на підтвердження і проголосуємо за законопроект у цілому.

Олександр Дубінський, називайте номер поправки і доповідайте. Будь ласка.

ДУБІНСЬКИЙ О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 94, Київська область, політична партія «Слуга народу»*). Шановні колеги... Руслане Олексійовичу, у мене три поправки щодо Бюджетного кодексу. Я прошу 2 хвилини, щоб їх донести, а потім всі разом поставити на голосування для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Шановні колеги, йдеться про поправки 298, 299 та 300. Так склалося, що ця Верховна Рада повністю себе зневажає і тому все передала Кабінету Міністрів. Усі призначення, всі погодження виконує Кабінет Міністрів. І граничний розмір державного боргу також визначає Кабінет Міністрів, хоча визначатися і погоджуватися це повинно з парламентом і з бюджетним комітетом. Я не знаю, чому ви, Роксолано, цим не займаєтеся. Я вам пропоную спочатку зайнятися цим і відновити суб'єктність і бюджетного комітету, і парламенту у відносинах з Кабміном і з формуванням бюджету.

Тому, колеги, й пропоную поправки 298, 299 та 300, щоб граничний розмір державного боргу і зміни погоджувалися з бюджетним комітетом. Наразі на кінець 2023 року граничний розмір державного боргу становить 6,4 трильйона гривень. Це 102,3 відсотка прогнозованого ВВП. Я пропоную встановити норму, щоб будь-яке рішення Кабінету Міністрів та Мінфіну, яке може привести до коригування граничного обсягу державного боргу, погоджувалося з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету. Це стосується й випуску облігацій внутрішньої державної позики (поправки 298 та 299), а також здійснення правочинів з державними деривативами.

Поясню, чому це важливо. Ці три поправки і граничний розмір державного боргу – це розмір боргу, який покладається на кожного громадянина України.

І рішеннями Кабміну ці боргові зобов'язання покладаються на кожного громадянина для того, щоб виконувати їхні забаганки, влади та правлячої партії.

Тому, колеги, розв'яжіть цю проблему в парламенті. Прошу підтримати поправки 298, 299 та 300.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Анатолійовичу.

Переходимо до почергового голосування за ці поправки.

Ставлю на голосування поправку 298 авторства Дубінського. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступну поправку 299 авторства Дубінського. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування завершальну в цьому блоці поправку 300 авторства Дубінського. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Олександрє Анатолійовичу, які у вас ще поправки? Ще дві поправки? Будь ласка, увімкніть мікрофон Дубінського.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Шановні колеги, є ще питання, які треба вирішити. Учора ви прийняли проект Закону «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» (проект [№ 7198](#)). Але в ньому є велика проблема, яка так і не розв'язана, – це відношення пошкодження щодо вартості, тобто встановлення реальних збитків, які понесли українські громадяни внаслідок рашистської агресії.

Що я пропоную? Я пропоную, щоб державний бюджет на здійснення заходів з обстеження пошкоджених будівель та квартир громадян та оцінки пошкодженого або зруйнованого майна використовував кошти двох фондів – фонду ліквідації наслідків збройної агресії, а також спеціального фонду державного бюджету. Це дасть змогу встановити збитки і компенсувати їх громадянам, бо сьогодні цих збитків ніхто не встановлює...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє Анатолійовичу, єдине, ви не назвали номер поправки. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Дубінського.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Це поправки 316 та 368. Русланє Олексійовичу, я просив 2 хвилини, а ви мені надали лише хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, бо ви сказали, що у вас дві поправки, тому я...

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Дві поправки і 2 хвилини. Я дуже швидко зараз закінчу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, ще одну хвилину.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Просто для того, щоб колегам було зрозуміло, що без експертизи збитків, нанесених під час знищення або пошкодження житла, розраховувати на будь-яку справедливу компенсацію ніхто не зможе. Це буде якась віртуальна цифра, яка видаватиметься в цифровому сертифікаті, який можна буде отримати через п'ять років... Нагадаю, п'ять років тому долар коштував на 50 відсотків дешевше, а вартість всіх матеріалів в Україні так чи інакше пов'язана з іноземними валютами. Тобто, якщо зараз не зафіксувати вартісну оцінку пошкоджень, ніхто компенсації не отримає. Тому я прошу ці поправки підтримати заради українських громадян і отримання ними справедливої компенсації за втрачене житло.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Отже, голосуємо почергово поправки 316 та 368.

Ставлю на голосування поправку 316 авторства Дубінського. Комітет пропонує її відхилити. Прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 368 Дубінського. Комітет її відхилив, автор наполягає на врахуванні. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, хтось ще ставитиме свої поправки на голосування для врахування? Фракція «Голос». Я так розумію, Железняк. Будь ласка, 2 хвилини і одну поправку ви поставите на голосування для врахування.

Шановні колеги, прошу підготуватися.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги! Попереду мене сидить наш славетний воїн Роман Лозинський. Наш колега Роман Костенко також поїхав на Херсонщину нас захищати. Прошу цю поправку проголосувати для них.

З 2023 року встановлено законодавче обмеження, що раптом, в екстреному випадку, якщо не вистачатиме грошей на військові потреби, на армію, ми не зможемо їх швидко взяти з фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Ця поправка дає змогу, дай Боже, щоб такі екстренні випадки ніколи не настали, але тим не

менше, використовувати частину цих грошей, у тому числі для армії, оборони і захисту нашої держави.

Сьогодні багато лунало про те, що нам потрібно гроші для армії. Думаю, ця пропозиція є компромісною, підтримується Міністерством фінансів, і, сподіваюсь, буде підтримана комітетом, тому прошу потім надати слово доповідачці, щоб вона прокоментувала.

Ще раз пояснюю, для чого ця поправка. Вона не популістська. Раптом, якщо у нас різко не вистачатиме грошей, а ми, на жаль, маємо готуватися до різних сценаріїв, то Міністерство фінансів зможе взяти частину цих грошей з фонду ліквідації. На жаль, за рік у нас вже немає грошей у державних банках, дивідендів у державних підприємствах і навіть податку на прибуток наперед. Тому одне з небагатьох джерел, де можна буде перекрити, – це Міністерство оборони. Саме тому це підтримує Міністерство фінансів, і саме тому я прошу вас зараз це підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, мені здається, автор ще не сказав про те, що це рішення Кабміну буде погоджено з бюджетним комітетом, як і всі інші розподіли коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії, це передбачено у статті 29 Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік». Комітет, на жаль, відхилив цю поправку, але загалом у тому, що говорить автор, є логіка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування для врахування поправку 318 Железняка. Комітет її відхилив, але ви почули обґрунтування і комітету, і автора. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Шановні колеги, хтось ще ставитиме свої поправки на голосування для врахування? Ні.

У нас є ще поправки на підтвердження, я правильно розумію?

У мене написано, десять поправок.

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Руслане Олексійовичу, якщо можна спочатку запустити час, щоб я почав говорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки одразу називайте номери поправок.
Будь ласка, спочатку.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка 704. Шановні колеги! Сьогодні спостерігається зменшення зарплат нашим військовослужбовцям на фронті. По об'єктивним причинам в бюджеті важко – грошей немає. У цьому законопроекті знайшли гроші, але не для армії, а на фінансування Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Скажіть, будь ласка, сьогодні немає куди направити мільйони гривень? Підвищити зарплати НСЗУ? Може, досить витратити кошти, куди непотрібно, а направити туди, куди потрібно – на армію, на оборону, на наш захист, на захист наших захисників, на допомогу їм? Десяток людей якось проживе в Києві без додаткового мільйона.

Тому, шановні колеги, на фоні того, що в державі є дефіцит грошей, пропоную не підтримувати поправку 704.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Роксолано Андріївно, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги! Щодо питання виділення коштів Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення і взагалі питання щодо цієї Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в Законі України «Про Державний бюджет України на 2023 рік». У нас був висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, в якому йшлося про те, що виконання належним чином Закону України «Про медіа» є однією з умов нашого кандидатства і майбутнього членства в ЄС. Тому бюджетний комітет, враховуючи всі ризики, врахував цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування для підтвердження поправка 704 авторства Євгенії Кравчук. Комітет її врахував, водночас народний депутат Разумков просить поставити це рішення на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Яка ще буде поправка? Хто далі ще? Разумков, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, поправка 348.

Шановні колеги! Ці зміни до державного бюджету передбачають позбавлення Верховної Ради повноважень щодо залучення кредитів до державного бюджету. Що хоче зробити Кабмін? Відсторонити Раду, самостійно залучати і витратити кошти незрозуміло на що. Що Верховна Рада не проголосувала, що було направлено на допомогу людям, на сектор безпеки і оборони, на допомогу

переселенцям, на виплату пенсій чи соціальні виплати? Нічого. Завжди всі фракції підтримували людей. Якщо ми не розумітимемо, куди йдуть залучені кошти, то отримуватимемо яйця не по 17, а по 170 гривень.

Шановні колеги, прошу не підтримувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, хочу звернути увагу, що ця поправка перефразовує перший абзац статті, у якому взагалі не йдеться про ратифікацію у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 348 авторства Підласої Роксолани Андріївни комітетом врахована, але вона ставиться на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Яка наступна поправка?

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Наступна поправка 366.

Шановні колеги! У цій поправці йдеться про таке. Ми багато говоримо про євроінтеграцію і чесні, відкриті відносини з нашими європейськими партнерами. Зміни до закону цією поправкою дозволяють ті кошти, які ми залучили в якості кредитів, направляти повз сесійний зал Верховної Ради туди, куди заманеться Кабінету Міністрів України. Повірте, я можу говорити за себе, і впевнений в цьому, за весь зал, за президію, за всіх народних депутатів, які переживають за нашу державу, що, якщо це буде направлено на правильні речі, то ми за це проголосуємо, а якщо це знову піде на фінансування незрозуміло чого або корупційних схем, то парламент України таке не підтримає. Тому давайте залишимо можливість контролю за Верховною Радою України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка, Роксолано Андріївно. Це ваша поправка 366.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, поправка 366 – це технічна поправка, яка нічого не змінює по суті, а просто впорядковує напрями використання кредиту в іншому порядку. Ми можемо її «збити», але це нічого не змінить по суті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви її врахували, правильно?

ПІДЛАСА Р.А. Так, ми її врахували, вона покращує текст законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування для підтвердження поправка 366 авторства Підласої Роксолани Андріївни. Комітет її врахував, аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, будь ласка, наступна поправка. Все?

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього... *(Шум у залі)*.

Перепрошую, Боже, Ніно Петрівно, кніксени вам. Як я міг забути.

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Поправка 311. Шановні колеги! Я говорила з пані Роксоланою перед представленням нею законопроекту.

Справа в тому, що знову незрозуміло підготували таблицю, поправки, які щойно не були підтримані, стоять взагалі не в тому місці і в них не про те йдеться, та й взагалі законопроект ламається, і це очевидно. Пані Роксолано, зверніть увагу. І те, що ви знову скористалися статтею 116 і додатково напхали купу різного. Це стосується саме поправки 311. Колеги змінюють напрями використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Ми щойно говорили про те, як витратити кошти, як дати можливість їх використати на Збройні Сили, а ви подивіться... Пам'ятаєте нашу дискусію, як ми намагалися спрямувати кошти на налагодження системи водопостачання, водовідведення, виробництва теплової енергії, тепlopостачання та електропостачання? Зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, назвіть, будь ласка, номер поправки.

ЮЖАНИНА Н.П. Поправка 311.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 311. Позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 311 врахована. Це поправка пані Олени Шуляк, яка додає нові напрями використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії відповідно до законопроекту № 7198, який ми вчора підтримали в цьому залі. А саме дозволяє використовувати кошти фонду ліквідації наслідків збройної агресії на будівництво житла, яке люди втратили через російську агресію, та на компенсацію у грошовій формі, якщо їхнє житло було пошкоджено і втрачено.

Прошу підтримати цю поправку, вона важлива для реалізації законопроекту № 7198.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 311 врахована частково. Ніна Петрівна просить поставити таке рішення комітету на голосування для підтвердження. Комітет каже, що така редакція дуже важлива для існування цього законопроекту, саме тому було й прийнято таке рішення.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 311 в редакції, частково врахованій комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Все, колеги? Ніно Петрівно, скажіть, будь ласка, скільки у вас ще поправок? Увімкніть, будь ласка, мікрофон Ніни Петрівни.

ЮЖАНІНА Н.П. Близько п'яти поправок.

Поправка 362. Колеги, вдумайтеся, що зараз відбувається в залі. Я розумію, що ви мало що хочете чути. Це нова стаття 34, якою пропонується доповнити Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік». І знову нівелюється наша роль, тому що все прийматиметься за рішенням Кабінету Міністрів. До використання залишків коштів, що утворилися на 2022 рік зі спеціального фонду, знову додають поправками на нове будівництво, у тому числі транспортної інфраструктури, а ось водопостачання, за що ми минулого разу боролися, і відновлення об'єктів енергетичної інфраструктури, ви в попередній поправці виключили з тих напрямів використання, які були раніше. Схаменіться, будь ласка.

Поправка 362. Приберіть слова...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув, що поправка 362.

Роксолано Андріївно, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Колеги, ця норма є в першому читанні. Поправка 362 – це техніко-юридичне уточнення на виконання зауважень ГНЕУ. Можемо «збити», але нічого не зміниться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тим не менше, комітет врахував, правильно?

Шановні колеги, поправка 362 авторства Роксолани Андріївни. Комітет її врахував. Ніна Петрівна просить поставити рішення комітету на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 362.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Ніно Петрівно, у вас ще три поправки. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 373. Дякую, колеги, за таку активну участь.

Насправді попередня поправка, – це нова стаття, яка була додана до закону про Державний бюджет у першому читанні. Але треба було вже в першому читанні не пропускати слова «за рішенням Кабінету Міністрів». Я ж в цьому права, а ви не хочете підтримувати.

Щодо поправки 373. У ній йдеться про те, щоб Міністерству фінансів дозволити як виняток із положень Бюджетного кодексу, здійснювати відстрочення

платежів за заборгованістю за кредитами, які взяли не тільки державні підприємства, а й приватні структури без обмеження строку, сум і таке інше. Ви берете додаткове навантаження на бюджет, не розуміючи, що буде з нами, з нашим військом і з його фінансуванням, і будете вносити зміни про збільшення дефіциту бюджету, використовуючи зараз абияк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, поправка 373, я правильно розумію? Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 373.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка врахована, тому що до першого читання нам висловили зауваження і ГНЕУ, і фракції про те, що в тексті законопроекту повинно бути чітко зрозуміло, що відстрочити можна лише субкредити з державного бюджету для інших суб'єктів: органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, державних підприємств та усіх можливих позичальників – лише з державного бюджету. Ми не можемо втручатися в бюджети місцевих громад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 373 Підласої Роксолани Андріївни врахована комітетом. Южаніна просить поставити таке рішення комітету на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 373. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ніно Петрівно, яка наступна поправка?

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 378. Колеги, я ставлю поправки не для того, щоб ви «збивали» їх, а для того, щоб розуміли, що, коли ви проголосували в першому читанні цей законопроект, вже створили купу проблем для державного бюджету.

Тому поправка 378 – це нова поправка щодо використання 20 мільярдів гривень з дорожнього фонду на гарантії щодо зернового коридору. Але вона виписана настільки неправильно, без конкретних визначень, з якої програми з дорожнього фонду... До того ж цю нову програму колись відкрив знову Кабінет Міністрів. Цього не було в першому читанні. Я прошу вас зосередитися і зрозуміти, якщо буде потрібно 20 мільярдів, щоб покривати збитки чи давати гарантії, можна буде знайти кошти після того, як всі деталі будуть з'ясовано. А це просто в нікуди: замість армії просто так забронюють гроші на колись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Ця поправка врахована, тому що наразі бюджетному комітету зрозумілі всі деталі цієї пропозиції. Ми розуміємо, що за рік було вивезено по зерновому коридору з одеських портів 16 мільйонів тонн сільськогосподарської продукції. Для того щоб не втратити цей обсяг аграрного експорту, ми

пропонуємо для власників суден, які ходять внутрішніми шляхами одеських портів у зерновому коридорі, гарантію відшкодування.

Це важливо, тому що, якщо російська федерація почне саботувати цю домовленість, є ризик падіння аграрного експорту, відповідно недонадходження до державного бюджету та втрати робочих місць. Ми як парламент цього допустити не можемо, тому прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 378 авторства Арахамії Давида Георгійовича врахована комітетом в уточненій редакції. Ніна Петрівна просить поставити рішення комітету на голосування для підтвердження.

Отже, ставлю на голосування для підтвердження поправку 378 в редакції, уточненій комітетом, як воно було здійснено. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахована в уточненій редакції комітету.

Ніно Петрівно, якщо я не помиляюся, ваша завершальна поправка. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я розумію любов буквально всіх фракцій до пана Давида Арахамії, але забронювати «на колись» замість того, щоб зараз профінансувати Збройні Сили, мені здається, це вже взагалі цинізм, який я не очікувала від вас.

Крайня поправка 414. Пані Роксолано, приберіть її. У поправці йдеться про те, щоб внести необхідні редакційні, техніко-юридичні правки для приведення у відповідність до вимог законодавчої техніки. Якщо вони в рамках закону, то ви і так їх зробите, а якщо ви зараз повернете «збиті» правки в текст закону, – це кримінальна відповідальність.

Будь ласка, не підтримуйте поправку 414. Вони з внесенням таких пропозицій граються вже не вперше. Робіть по закону, і все буде добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка позиція комітету щодо поправки 414?

ПІДЛАСА Р.А. На засіданні комітету поправку 414 враховано, але те, що говорить Ніна Петрівна має сенс. Тому прошу визначатися колег.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пропозиція Ніни Петрівни має сенс.

Шановні колеги, поправка 414 Підласої врахована комітетом. Южаніна просить поставити цю поправку на голосування для підтвердження. Голова комітету каже, що позиція пані Южаніної має сенс.

Тому ставлю на голосування для підтвердження поправку 414. Прошу голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправку 414 відхилено.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8399](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Дякую.

Шановні друзі, у мене є лист, підписаний головами всіх фракцій, про те, щоб сьогодні ще розглянути проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо вдосконалення засад організації та ведення руху опору» ([№ 8028](#)).

Ми можемо зараз перейти до його розгляду чи є необхідність проголосувати? Переходимо до розгляду.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного пленарного засідання проекту Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо вдосконалення засад організації та ведення руху опору» ([№ 8028](#)). Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Ми не включили цей законопроект до порядку денного сьогоднішнього засідання. Дякую, шановні колеги. Прошу показати по фракціях та групах.

Ідемо далі за порядком денним.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ([№ 6103](#)).

У нас така домовленість, що 4 хвилини – виступ Олексія Юрійовича Кучеренка, і після цього переходимо до прийняття законопроекту в другому читанні та в цілому.

Колеги, прошу далеко не відходити.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Фракція «Батьківщина», Спілка власників житла України. Шановні колеги, декілька слів хочу сказати про цей законопроект. Безумовно, ми допоможемо і знову відтермінуємо цю агонію, яка називається

житлово-комунальна реформа, і прихід ефективного власника в управління своїм житловим фондом.

Але ми дуже хотіли б, щоб ви нарешті подивилися правді в очі і зрозуміли, що все це, на превеликий жаль, повна маячня, що в такому контексті реформа ніколи не відбудеться, що це тільки декларація. Так сталося, що більшість людей хотіли б, може, і могли б управляти своїм житловим фондом, але тільки за однієї умови: якщо буде вирішена проблема капітальних ремонтів застарілого житла, якщо ми, дійсно, змінимо законодавство і будемо стимулювати цього ефективного власника та управителя.

Цього всього не робиться, який рік поспіль відбувається ця агонія, який рік поспіль продовжується ця фікція про управителів, терміни їхнього заходу за конкурсами, а воно все не відбувається і не відбудеться. Я міг би багато говорити про це, але, на жаль, так сталося, що в нас вчергове житлово-комунальне господарство якось, як без мамки та без папки.

Я не хочу критикувати колег з профільного комітету, маю на увазі шановну, поважну пані Шуляк, але, на жаль, там житловій політиці не приділяється належної уваги. Так само, на жаль, і в профільному міністерстві. Якщо хочете підтвердження, будь ласка, – Житловий кодекс, щодо якого шановний пан Стефанчук, пригадуєте, обурювався, що в нас Житловий кодекс часів УРСР. Так де ж сучасний Житловий кодекс? Де хоча б проект, який мав би вже з'явитися у Верховній Раді у 2020 році? Немає, бо немає відповіді, і ви не хочете давати, на ключові питання: що таке житловий фонд, що з ним далі робити, як заводити туди інвестиції і хто ним має управляти?

Тому, шановні друзі, щоб не гаяти часу, повірте, я добре знаю, про що кажу, треба чесно подивитися правді в очі, що та так звана реформа, яка була прийнята у 2015 – 2016 роках вашими попередниками, на жаль, котиться в нікуди, і величезні боргові зобов'язання, амортизація катастрофічно накопичуються, а виходу поки не видно.

Ми допомагаємо вам, підтримуємо чергове відтермінування, до речі, із запізненням на рік, бо воно мало закінчитися 1 травня минулого року, тільки зараз ми продовжуємо це. Але, Бог з вами, ми рятуємо міських голів, наше населення, органи місцевого самоврядування, але принципових питань це відтермінування не вирішує.

Сподіваюся, ви зрозуміли, про що я казав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, можемо переходити до прийняття рішення? Прошу запросити до залу народних депутатів.

Шановні колеги, будь ласка, займайте робочі місця, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України

«Про житлово-комунальні послуги» ([№ 6103](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги... Давайте розглянемо ще один законопроект, а потім я вам надам...

Надійшла заява з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Кожем'якіну Андрію Анатолійовичу. Далі будемо працювати, через 3 хвилини.

Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Добрий день, шановні колеги! Я – народний депутат України Кожем'якін Андрій Анатолійович, фракція «Батьківщина», генерал-лейтенант запасу Служби безпеки України, з 3 березня 2022 року – заступник командира добровольчого формування територіальної громади Києва «Мрія» 241 бригади тероборони ЗСУ. Звертаюся зараз до побратимів – добровольців, командирів добровольчих формувань, які виходили на мене, які постійно спілкуються зі мною, в Чернігівській, Київській, Сумській, Миколаївській, Одеській, Харківській областях з інформацією про те, що тільки що більшість у Верховній Раді, крім 125 народних депутатів фракції «Слуга народу», провалили включення до порядку денного законопроекту № 8028. Так, такі проекти не пахнуть грошима, хлопці, тому за них тут не голосують. Це перше.

Друге. Чому таке відбувається? Тому що сьогодні провладні фракції, як мені сказали у великодумному Комітеті з питань національної безпеки, оборони та розвідки, не голосують за цей законопроект і дають вказівку Міністерству оборони не підтримувати. Чому? Побратими, вслухайтесь! Це відбувається тому, що якщо добровольчі формування будуть сьогодні підсилюватися змінами до Закону України «Про основи національного спротиву», вони нестимуть загрозу державності, владі України, що ті, які їх очолюють, такі як Кожем'якін та інші, можуть привести до державного перевороту.

Ви чуєте, побратими? Ви чуєте мене, Віро Михайленко, яка сьогодні очолила ВАКС? Вона боєць нашого батальйону. Ти чуєш мене, Євгене Крук, її перший заступник? Ти в батальйоні, ходиш на чергування, я тебе ставлю на «шахедні» бойові пункти, і ти це повинен чути. Нас бояться, нам не хочуть дати маленьку можливість підсилитися, легалізувати машини, які сьогодні їздять

з будь-якими номерами, щоб ми могли перевозити БК, автомати, ставити турель для кріплення кулеметів. Це ганьба, розумієте! Побратими, коли їм всім було погано, ви всі – Луганськ, Донецьк, Харків, Суми, Одеса, Миколаїв, Чернігів – вийшли разом з нами. Тоді Збройні Сили ще були позаду, вони не знали, що робити. Ви пішли, тоді не ставили питання, що ми вас боїмося, а сьогодні ми боїмося добровольчі формування.

Ганьба тим, хто не підтримав внесення законопроекту! Ганьба тим, хто сьогодні проти добровольчих формувань!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, йдемо далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу щодо розвитку високоефективної когенерації» ([№ 4527](#)). Ми теж домовилися надати 4 хвилини на виступ Олексію Юрійовичу Кучеренку, і після цього переходимо до прийняття рішення.

Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, спробую навіть швидше, не буду забирати 4 хвилини. Повірте мені як досвідченій, професійній людині, я хочу звернути вашу увагу на суттєві, принципові моменти і вади ефективного державного управління, якого у нас немає.

Перше. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати, безумовно, цей правильний законопроект, він абсолютно актуальний. Але звертаю вашу увагу на принциповий момент, може, для когось це буде цікава інформація.

Що таке когенерація? Це можливість одночасно з одного і того самого обсягу первинного палива: солома, газ, мазут, не має різниці, виробити одночасно як тепло, так і електроенергію. Це додатково 30 відсотків до ефективного використання первинного палива. Це доктринальна перевага в побудові сучасної енергосистеми, і Європа вже давно принциповий момент когенерації використовує для розвитку енергосистеми як у місцевому господарстві для тепла, місцевої електроенергії, так і в стратегічному.

У 2023 році у нас величезна проблема з енергетикою, з енергетичною безпекою. Постає запитання: чому лише зараз ми розглядаємо цей урядовий законопроект, який мав би запрацювати, як на мене, у 2014 році? А тому що у 2014 році тодішні уряди збили фахового міністра енергетики, мого колегу і товариша Юрія Продана, останнього з енергетиків. Бо після того в енергетику почали приходити юристи, фінансисти, економісти, інші потужні спеціалісти. У результаті ми профукали вісім років, і лише зараз будемо приймати надзвичайно важливий, надзвичайно ефективний законопроект, який поки що тільки стартоне, а запрацює як мінімум через декілька років.

Тому, друзі, давайте нарешті робити висновки, що життєво важливими для України галузями мають управляти фахівці. Це принциповий момент державного управління. Зверніть на це увагу, зокрема шановна монокоаліція разом зі своїм урядом, вчергове.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу щодо розвитку високоефективної когенерації» (№ 4527) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Юліє Володимирівно, будь ласка, 3 хвилини, і після цього переходимо до голосування щодо усунення неузгодженостей та неточностей у прийнятому законі.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Ідеться про проект Закону «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (№ 8067), по суті про таку собі тіньову приватизацію «Енергоатома». Дорогі друзі, я хотіла б, щоб ви подумали, навіщо зараз із Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом», яка є унітарним підприємством, робити акціонерну компанію. Офіційно пояснили, щоб ефективніше управляти. Хочу запитати, а що сьогодні заважає хорошому танцюристу управляти Національною атомною енергогенеруючою компанією «Енергоатом»?

В принципі заважає те, що це найнижча ціна в Україні і взагалі в Європі на атомну електроенергію, це наше національне багатство, наше національне надбання. Коли ви голосуватимете за цей законопроект, пам'ятайте, що це приватизація дешевої електроенергії України, де позбавляють уряд управління в національних інтересах нашою атомною енергетикою і дають право невідомо яким особам, тут про це не написано, повністю робити політику, у тому числі цінову, на атомну електроенергію. У такий сакральний день, як сьогодні, коли ми говоримо про рік війни, забирати за спиною у людей, які на фронті віддають свої

життя, найдешевшу електроенергію (на всякий випадок, у середньому 50 відсотків генерації) – це підло, низько. Ви обіцяли запитувати про це у людей на референдумі. Де ті референдуми? А якщо не можете провести, не чіпайте це під час війни.

А тепер давайте порівняємо, за що борються і хто очолить продаж дешевої електроенергії за європейськими цінами. Подивіться, будь ласка, офіційні дані. Якщо перевести в гривню, то атомні електростанції у Франції продають 1 кВт за 18 гривень, в Україні – за 57 копійок. Хочу запитати, хто положить у свою кишеню різницю у 32 рази? Це будуть люди, яким ці десятки мільярдів доларів на рік незайві, але люди, наша промисловість, наш бізнес, наша економіка не отримають більше атомної електроенергії за українськими цінами.

Закликаю вас не голосувати за позбавлення України, українців, до того ж воюючих, найбільшого багатства – атомної електроенергії. Ми можемо бути заможними, і ці десятки мільярдів доларів мати для розвитку економіки.

Голосуйте проти, не робіть злочину проти України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до наступного питання – усунення неузгодженостей та неточностей у тексті прийнятого Закону України «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (проект [№ 8067](#)).

Шановні народні депутати, прошу зайняти робочі місця, тому що зараз ми голосуємо не за законопроект, а за усунення неточностей, які виявилися в результаті голосування.

9 лютого 2023 року до мене звернувся Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг з пропозицією усунути неузгодженості та редакційні неточності в тексті прийнятого Верховною Радою України 6 лютого 2023 року Закону України «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (проект № 8067).

Під час підготовки тексту прийнятого закону до підпису виявлено декілька редакційних неточностей та неузгодженостей між його окремими положеннями, що потребують внесення відповідних змін до абзацу другого пункту 5 статті 6 закону.

Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (протокол засідання № 75 від 7 лютого 2023 року) надав пропозиції з метою усунення неузгодженостей та неточностей у прийнятому законі. Відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України ця пропозиція вноситься на розгляд Верховної Ради, відповідні матеріали вам були надані. Згідно з частиною четвертою статті 131 Регламенту Верховної Ради України обговорення питання не проводиться.

Колеги, всі зрозуміли? Ми голосуємо не за закон, а за уточнення у вже прийнятому законі. Тому прошу переходити до прийняття рішення.

Ставиться на голосування пропозиція, ініційована Комітетом Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, про усунення неузгодженостей та неточностей у тексті прийнятого Закону України «Про акціонерне товариство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (проект [№ 8067](#)).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Дякую (*Шум у залі*).

Сергій Володимирович – з процедури, тому що з мотивів слово надається до голосування.

Сергію Володимировичу, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Шановний пане Голово, ви справедливо зазначили, що це питання про усунення неузгодженостей. Давайте скажемо, які саме неузгодженості усунено.

Маленьку літеру «т» у слові «товариство» замінено на велику літеру «Т». Про це Тимошенко говорила вам цілий день. Тоді голова комітету стояв на трибуні і насміхався, розповідав якісь історії, казав: «Про що ви говорите?». А через місяць ви прийшли до того, до чого мали прийти.

Шановні колеги, під час голосування за закон слухайте старших і мудріших. Насправді, навіть корупційний закон ви не можете оформити відповідно до закону. А з депутатської та чоловічої точки зору, я попросив би голову комітету встати і вибачитися перед Юлією Тимошенко.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, йдемо далі.

Наступний проект Закону «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів» ([№ 8172](#)). Ми домовилися його без... (*Шум у залі*). Ви хочете вибачитись? Сьогодні якийсь день примирення.

Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Безумовно, ми поважаємо опозицію, її експертизу, її багатий досвід і завжди раді дослухатися до всіх поправок, які подає опозиція. Серед тих сотень поправок, які були, ми все-таки пішли назустріч і провели експеримент – врахували одну поправку. Як виявилось, ця поправка так виписана, що зупиняє, робить непрацюючим увесь закон.

Тому, на жаль, ті поправки, які є, скоріше роблять шкоду, ніякої користі не приносять, і нам непотрібно було враховувати цю поправку. Такий висновок можна зробити про ті сотні, тисячі поправок, які подаються, і яка від них користь у законах (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, рухаємося далі.

Шановні колеги... Дмитре Олександровичу, у вас з процедури? (*Шум у залі*).

РАЗУМКОВ Д.О. Наступний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене написано, що без обговорення. Ні, я розумію, що друге читання, але в мене написано, що ніхто не наполягатиме на поправках. І ви були присутні, наскільки я розумію.

Добре, переходимо до розгляду проекту Закону «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрзарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів» (№ 8172).

На трибуну запрошується Андрій Михайлович Герус. Наступний законопроект також ваш.

Разумков наполягає на поправці. Будь ласка, Дмитре Олександровичу, тільки назвіть номер поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка 31. На нараді я попереджав, що буде одна поправка.

Шановні колеги, законопроект хороший, але є одне «але». Законопроект надає можливість встановлення зарядних станцій без погодження з власником земельної ділянки. Просто може вийти так, що завтра на вашій прибудинковій території чи на прибудинковій території ваших виборців хтось поставить зарядну станцію. Як ви це пояснюватимете? Гарний законопроект, але цей момент треба виправити. Треба зробити так, щоб встановлення зарядної станції відбувалося виключно у випадку, коли власник землі дав на це згоду.

Тому, шановні колеги, прошу підтримати поправку 31, і тоді законопроект буде максимально досконалим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Михайловичу, позиція комітету щодо поправки 31.

ГЕРУС А.М. Позиція комітету – не враховувати цю поправку, тому що в даному разі те, що було сказано, м'яко кажучи, перебільшення, і на ділянках приватної власності встановити електрозаправну станцію буде неможливо. У нас є певне спрощення: там, де ми очікуємо згоду від органів місцевого самоврядування, запроваджений принцип мовчазної згоди, який працює протягом 45 днів. Тобто органи місцевого самоврядування можуть дати заперечення або протягом 45 днів виникає принцип мовчазної згоди. Тому цю поправку комітет відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 31 авторства Разумкова. Комітет її відхилив. Аргументи обох сторін ви почули.

Ставлю на голосування для врахування поправку 31. Прошу голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, переходимо до прийняття законопроекту в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів» ([№ 8172](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Ідемо далі. Наступний законопроект... (*Шум у залі*).

Перепрошую, я не почув. Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Була домовленість: проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» ([№ 7466](#)) та альтернативні до нього і проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» ([№ 7468](#)) та альтернативний до нього – одне обговорення і голосуємо. Я правильно розумію?

Отже, відповідно до статті 28 Регламенту об'єднуємо обговорення двох законопроектів з альтернативними до них, і я ставлю на голосування пропозицію розглянути ці всі законопроекти за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться

на митну територію України» (№ 7466), проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» (№ 7466-1) та проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466-2).

Ми домовлялися, що буде одне обговорення щодо всіх питань. Тому прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти, щоб обговорити законопроект № 7466 та альтернативні до нього і законопроект № 7468 та альтернативний до нього.

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Зараз має виступати Ніна Южаніна, вона на секунду вийшла. Перепрошую, нехай хтось інший виступить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Питанню про ввезення автомобілів з-за кордону традиційно приділяється значна увага в суспільстві, обговорюються як самі правила оподаткування та розмитнення транспортних засобів, так і різні схеми ухвалення від встановлених правил.

Депутатська група «Відновлення України» переконана, що українці заслуговують мати доступний транспорт. Форма розрахунку митних платежів має бути справедливою і не викликати нарікань. Більше того, ініціатива Кабінету Міністрів дозволить мільйонам українських громадян розмитнювати автівки в абсолютно новому форматі через додаток «Дія». Корупція долається насамперед внесенням змін до процедури.

Діджиталізація ввезення автівок в Україну може здійснити справжню революцію в даній сфері. Вона відбуватиметься за стандартами, характеристиками, що унеможливить маніпуляції.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує даний законопроект за основу. Водночас його варто доопрацювати до другого читання, взявши до уваги позицію вітчизняних відбудовників, автобудівників. Разом з тим на першому місці має бути доступність та зручність для українських громадян.

Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, хочу пояснити, про що цей законопроект. Сьогодні головна догма, за якою розмитнюються майже всі товари, – це вартість товару: чим дорожча автівка, тим більше з неї заплатиться грошей. І це, напевно, справедливо. Даний законопроект для окремої категорії змінює цю догму, і це, з одного боку, несправедливо, а з іншого боку, – революційно. В ньому йдеться про те, що неважливо, скільки коштує авто. *Chevrolet Aveo* і *Mercedes-AMG* Е-класу будуть розмитнені за однією ціною, враховується лише об'єм двигуна та рік випуску авто. Лише у виняткових випадках, якщо це ексклюзивно, наприклад *Rolls-Royce*, то множитья на коефіцієнт 2. Все інше – про електронну взаємодію з митницею.

У нас відбувалися тривалі дискусії щодо цього законопроекту. З одного боку митниця – це корупційне дно головного корупціонера пана Черкаського, вже місяць не можемо всією державою його звільнити, але, з іншого боку, «битки» не буде сенсу завозити, тому що, коли ви завозитимете битий автомобіль, наприклад з Кореї або зі Сполучених Штатів Америки, його розмитнення коштуватиме стільки, як сьогодні новий автомобіль.

Наступне. Перевірити достовірність документів ми не зможемо. Якщо щодо деяких країн є база, щодо інших це буде... Людина дасть будь-яку підробку і зможе розмитнити авто. Тому законопроект, справді, радикальний, визначайтесь самі, як голосувати, але, ще раз: у ньому є певні даунсайди, про що нам говорили багато автовласників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна, потім Гетманцев Данило Олександрович.

Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги! Проблема насправді набагато глибша і яскравіша, ніж ви уявляєте, тому що Мінфін фактично втрачає статус єдиного органу у виконавчій гілці влади, що формує податкову і митну політики. Законопроекти № 7466 і № 7468 – яскраве тому підтвердження, тому що внесення змін до Податкового та Митного кодексів відбувається без погодження, і буде знаходитися не у віданні Мінфіну. Просто, мені здається, ця неспроможність влади побороти те, що продовжує відбуватися на митниці, – беруть такі собі «поощрення» по 300-500 доларів під час оформлення автомобіля за заниження його вартості... Насправді, цьому можна покласти край в інший, ніж запропонований, спосіб.

Запропонований механізм насамперед порушує ключову Директиву Ради 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість в країнах ЄС і скасовує справляння ПДВ від митної вартості автомобіля. Він відкидає нашу

країну на багато кроків назад в нашому євроінтеграційному процесі. Цей законопроект – про середню температуру по палаті. Це буде основний принцип, закладений в даному законопроекті. Правильно було зазначено, *Mercedes* і *Lexus*, *Renault* і *Daewoo* з однаковими об'ємами двигунів і роком випуску матимуть рівні навантаження під час сплати митних платежів. Сьогодні митний платіж *Mercedes* становить понад 1 мільйон гривень, а в проекті передбачається 320 тисяч гривень. Це в три рази менше, ніж сьогодні сплачують багаті люди.

Тому зважте, будь ласка, на ці аргументи і думайте, чи варто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гетманцев Данило Олександрович, і після цього переходимо до прийняття рішення. Прошу запросити народних депутатів до сесійного залу.

Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Насправді, я погоджуюся з попереднім доповідачем, що влада досі не може вирішити питання корупції під час оформлення автомобілів на митниці, але це питання не лише цієї влади. Тридцять років не можуть вирішити цього питання. Саме переведення шляхом діджиталізації все у смартфон, переведення спілкування митника та людини в електронний спосіб і вирішує це питання.

Щодо суперечності Директиві Ради 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість, її немає, бо це тимчасова норма, яка діє до набуття нами членства в ЄС. І, дійсно, це революційно, це незвичайно. Цей механізм є певним експериментом, який ми запроваджуємо на митниці для того, аби припинити корупцію, яка стала, на жаль, притчею во язицех, яку ми всі так, правда, фіксуємо. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення усіх цих законопроектів завершено, переходимо до прийняття рішення. Хочу нагадати, що ми домовилися про почергове голосування цих двох законопроектів, тому прошу підготуватися. Це дуже важливі законопроекти, тож переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» ([№ 7466](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 212.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція направити цей законопроект на повторне перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466) на повторне перше читання. Прошу підтримати таку пропозицію.

«За» – 217.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція направити цей законопроект автору законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466) автору законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримайте цю пропозицію.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленими.

Шановні колеги, це щодо законопроекту № 7466. Давайте пройдемося по інших законопроектах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» ([№ 7466-1](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» (№ 7466-1). Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування якими є транспортні засоби» (№ 7466-1) автору законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Друзі, ми не здаємося, є ще законопроект [№ 7466-2](#).

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466-2) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466-2) на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7466-2) автору законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Законопроект № 7466 і альтернативні до нього вважаються відхиленими.

Шановні колеги, але є ще два законопроекти, які ми об'єднали.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» ([№ 7468](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

Не здаємося. Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7468) на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати (*Шум у залі*).

Друзі, я мушу пройти всю процедуру, вибачте.

«За» – 212.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7468) суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Але у нас залишився ще законопроект [№ 7468-1](#) (*Шум у залі*).

Давайте ми пройдемо, тоді я вам надам. Чи ви щось хочете? Крулько, ви хочете з процедури?

Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Шановний Голово Верховної Ради! Це ж взаємопов'язані законопроекти. Податковий кодекс – зміни провалені, без Митного кодексу... Вони не працюють один без одного. Тому немає сенсу зараз розглядати і провалювати ці законопроекти, адже навіть у разі їх прийняття, зміни до Митного кодексу не працюватимуть, бо провалені всі законопроекти щодо Податкового кодексу. Тому я пропоную зняти з розгляду ці законопроекти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Івановичу, я б із задоволенням зняв їх з розгляду, але це треба робити до моменту, як ми почали їх розглядати. Коли ми вже пройшли розгляд, то повинні прийняти рішення щодо законопроектів, які розглянули. Тому, як не сумно, ми мусимо проголосувати ще як мінімум три рази.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7468-1) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7468-1) на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо вдосконалення процедури оподаткування транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України» (№ 7468-1) на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Прошу голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Законопроект № 7468 і альтернативний до нього вважаються відхиленими.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України» ([№ 8274](#)). Казали, що буде

дві-три поправки від фракції «Європейська солідарність». Шановні колеги, чи можемо відразу приймати рішення? Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України щодо встановлення тимчасових особливостей визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України» (№ 8274) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я прошу змінити порядок розгляду законопроектів і перейти зараз до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні» (№ 8381). Це важливий законопроект, ми дуже просимо його прийняти саме сьогодні, найближчим часом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція народного депутата Мотовиловця змінити порядок розгляду питань порядку денного і перейти зараз до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні» (№ 8381). Зрозуміла пропозиція? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, це друге читання. Хто наполягатиме на поправках? Ніхто.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо запровадження прозорості в оборонних закупівлях (крім відомостей про закупівлі товарів, робіт

і послуг оборонного призначення, що становлять державну таємницю) із забезпеченням захищеності державних замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні» (№ 8381) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Передаю слово Олександрю Сергійовичу. Будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас є запит до Президента України, тому прохання не розходитися, проголосувати його.

Депутатський запит Дмитра Чорного до Президента України щодо присвоєння звання «Герой України» посмертно загиблим 25 грудня 2022 року учасникам української диверсійно-розвідувальної групи Юрію Горовцю, позивний «Святоша», Максиму Михайлову, позивний «Непийпиво», Тарасу Карпюку, позивний «Тарасій», Богдану Лягову, позивний «Аполлон».

Відповідно до статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу підтримати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Відповідно до статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Потрібно 226 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Дякую.

Більше голосувань сьогодні не буде (*Шум у залі*). Але можна послухати запити і оголошення.

Надійшов 21 запит народних депутатів України.

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова та інші. Усього чотири народні депутати) – до Голови Служби безпеки України, голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо вжиття термінових заходів для забезпечення інформаційної безпеки, забезпечення телевізійного і радіомовлення телерадіоорганізацій України в Харківській області.

Ірини Геращенко та Марії Іонової – до Директора Державного бюро розслідувань, Прем'єр-міністра України щодо усунення перешкод для безперешкодного ввезення в Україну дронів моделі *DJI Mavic 3* та визначення їх такими, що не є товарами подвійного використання.

Ірини Геращенко та Марії Іонової – до директора Державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» про надання інформації щодо висвітлення пленарних засідань Верховної Ради України, які відбулися в період з 24 лютого 2022 року по 10 лютого 2023 року, у слоті Державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» в ефірі спільного телемарафону «Єдині новини».

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова та інші. Усього чотири народні депутати) – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття термінових заходів для забезпечення інформаційної безпеки в Харківській області.

Дмитра Разумкова – до міністра оборони України щодо закупівлі послуг з організації харчування для потреб Збройних Сил України.

Антон Яценка – до міністра оборони України щодо надання інформації стосовно здійснення публічних закупівель Міністерством оборони України та суб'єктами господарювання, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, протягом 2019-2022 років.

Антон Яценка – до голови Державної прикордонної служби України щодо надання інформації стосовно перетину Державного кордону України головою Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневичем Олександром Михайловичем у період з 24 лютого 2022 року по день оголошення депутатського запиту.

Юлії Світличної – до Прем'єр-міністра України, міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України, Генерального прокурора щодо перевірки законності дій керівництва державного підприємства «Клінічний санаторій «Курорт Березівські мінеральні води» приватного акціонерного товариства «Укрпрофоздоровниця».

Антон Яценка – до голови Фонду державного майна України щодо надання копій документів стосовно розпорядження земельною ділянкою державної власності загальною площею 2312 гектар сільськогосподарських угідь, яка на сьогодні перебуває у користуванні Колективного сільськогосподарського підприємства «Родниківка».

Антон Яценка – до голови Державної служби України з безпеки на транспорті щодо надання інформації стосовно осіб, внесених до системи «Шлях» у період з 22 грудня 2022 року по день оголошення депутатського запиту по Черкаській області.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно передачі комп'ютерної техніки (ноутбуків) Уманською міською територіальною громадою навчальним закладам Уманського району Черкаської області.

Антон Яценка – до голови Паланської сільської ради Уманського району Черкаської області щодо надання інформації про кількість та перелік господарств, що внесені до Державної електронної системи обліку руйнувань, які зазнали пошкоджень внаслідок військової агресії Російської Федерації з 24 лютого по теперішній час на території Паланської сільської об'єднаної територіальної громади.

Антон Яценка – до тимчасово виконуючого обов’язки директора державного підприємства «Служба місцевих автомобільних доріг у Черкаській області» щодо надання інформації та копій документів стосовно розпорядження державним підприємством «Служба місцевих автомобільних доріг у Черкаській області» коштами субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах протягом 2022 року.

Петра Павловського – до Прем’єр-міністра України щодо вжиття невідкладних заходів з метою збереження 26 фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктів, амбулаторій загальної практики – сімейної медицини, що функціонують на території Барвінківської міської територіальної громади Ізюмського району Харківської області.

Сергія Власенка – до начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України щодо надання інформації про закупівлю та/або отримання від третіх осіб програмного забезпечення «*Pegasus*».

На цьому запити завершено.

Також є два оголошення.

Відповідно до частини другої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про увільнення від виконання обов’язків заступниці голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» народного депутата України Янченко Галини Ігорівни.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України міжфракційного депутатського об’єднання «ВПО України». Співголовами цього об’єднання обрано народних депутатів України: Горбенка Руслана Олександровича, Козиря Сергія В’ячеславовича та Ткаченка Максима Миколайовича.

А також, шановний Апарате, я не бачу оголошення, вчора я його не зачитав, а треба, про ліквідацію ТСК Ігоря Копитіна. Пошукайте його, будь ласка, це важливо, щоб за цей час члени ТСК змогли перейти в іншу ТСК. Є воно? Не бачу.

Вибачте, дякую.

Відповідно до положень частини сьомої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України, а також з урахуванням звернення голови Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим, Копитіна Ігоря Володимировича оголошую про припинення повноважень тимчасової слідчої комісії у зв’язку із завершенням визначеного законодавством терміну її діяльності.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні майже весь завершено. Дякую всім за результативну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Прохання з міркувань безпеки не поширювати інформації щодо його початку.

Разом ми – сила! Разом переможемо! Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям Слава!